

308479

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 21 వ తేది శుక్రవారము

No. 44

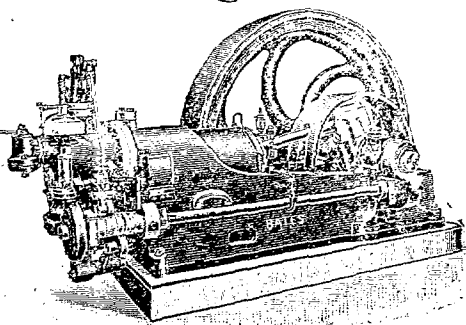
సంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస శుక్ల సప్తమి ౭.

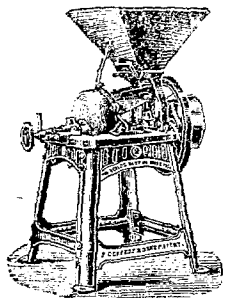
సంచిక ౪౪

బేట్సు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, ట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సిల్ ప్రెస్సింగ్ ఇంజిన్ ఈ ఇంజనులు వీరి యేర్పాటులతో అమర్చబడి యెట్టి నూనెతో నయినను అతి త్వరితముగా కనిపేయి చుండుటకల్ల వనకేలు ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నవి. నూనెభిన్న అతిస్వల్పము. వీనిని కడుపుటలో ప్రత్యేకముగా కట్ట గాదు అక్కరలేకయే క్యూసానువారే చాల చోట్ల పనిచేయు చున్నారు. వీనిని కడుపుట అతిసులభము. పెంలు అతి సరసము. 2½ మొదలు 55 గుట్టముల పవనవరకు వాటి యావత్తు స్వేదనాచూ నుల నహా యెప్పుడున్న నిధులుగా నుంచబడును.

గ్యాసు ఇంజను.

క్యూసానువలకు సులభముగా నీరు సర్దుబాటు చేయగలిగియుంటి అన్ని కకముల పంపులు, ప్రతిమంత్రములు, బియ్యపుమంత్రములు, నూనెచేయు మంత్రములు, పిండిచేయు మంత్రములు, వాలర్లు వాట్ల చిల్లర సామానులు, తెల్లించులు, చెక్రములు, బేరింగులు, షాఫ్టింగులు, పిలెండరు ఆయిల్సు, వగయిరా యాకత్తూ నాణ్యమయినవి సరసమయిన భరతుల అర్జును యిచ్చిన కంటునే కల్పించబడును. యేవిధములయిన ప్యాక్టరీలు గాని కంట్రాక్టుచేసి కట్టి ఇవ్వబడును.

నాల్ సెబింగ్ట్టర్.

డి. యల్. శాస్త్రి ఆంధ్రుకో,

ఇంజనీర్లు.

పిండిచేయు మంత్రము.

బ్రాంచి బెజవాడ.

20 సి. సెకండులైన బీచ్, మదరాసు.

‘కాస్టరి’

అనునీలవర్ణకావధ మును అప్పుడప్పుడు పుచ్చుకొనుచుండు వేని నీ కంతయో సంతసమును గలి గించును, అది అతి సవ్య మయినదియు, అగో క్య దా య క మయినదియు, వ్యాధి రహితమయినదియు నయ్యున్నది.

నె - నె

కంతమును పొనుచేసి ఉచ్చాసమున నువాసని గలి గించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. దుదని గలిగించును. స్వరమును కృతముగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను చేయును. పాతమలకు, బోధకులకు, మిక్సిల్ ఉపయోగము.

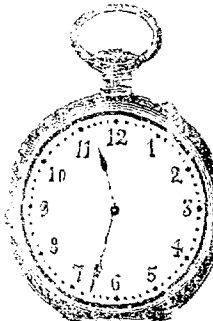
తాంబూలముతో దీనికినిన మిక్సిల్ రుచించును. గొంతుకలో చల్లగనుండును. అజీర్ణమునకు అనుచిది మంచి మందు. చుట్టకాల్చినవెంటనే ఉపయోగించిట్లయిన ఉచ్చాస్య సముల నువాసన గలిగించును.

8 అకారుల పోసుబిల్లుల పంపినవో నొక పాకెట్టు మాత్రమే పంపబడును. అది బహువిధములు రాగలదు. మాదిరి పాకెట్టు అర్థకా పోడైస్తాంపు యీ యింకా! పంపిన పంపబడును.

ముల్లరు ఫిప్పు 21 ముంకు ర మిక్సిల్ నిధి, మదరాసు.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బేట్ ఆల్ వాచ్.

పరిశీలనైన యింకా ముగ్గుగలది పేరుపొందినగలవినితో చేయబడినది తెలియజేసే బీజముకూడా వున్నది. బహుమందర మైనది. మిగల శ్రేష్టమైనది దానికారణముచేతనే యేబహు మానములేదు. బహుమానములు కన్నా 7డియోమయొక్క పనిని చూచి సంకోషించండి.

సుందరమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన వాచి పెట్టెనమేతము నెల రు. 2-12 0 మాత్రము.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ

నెం. 7. కోవ వెంకటాచలయ్యకో సందు, మదరాసు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6 0 వి. పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలూట, జిల, గోకుమపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ తెరుగ గలవు అమృతాంజనం డిహోరీ తంబు సెట్టివేళి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ నైష్యసేవ, ప్రాచీనతీర్థి, కేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింజాత్మధర్మము, యోగనిద్ర, భీరాధాన, మహామృదు, ఈశ్వరమోహనాస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు బోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, అస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాములు, వాటిఫలములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల ము వాటిఫలములు; 5 దుర్బల నిర్మాణము వాటిఫలములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యము ల ఫిరంగుల ఫలములు; 7 రాజుల సేనావ్యూహ మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల ఫలములు; 8 యుద్ధప్రకేశముల యుద్ధసామగ్రిల ఫలములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ ములను తెలుపు 400 పటములు దీనిచుండు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వ ముగ సుండగలదు. పెద్దయోక్త్యతియందు 300 పటములకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవ త్సర వంశాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన బోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడచుగోరువా నిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులునూత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టివేళి, మదరాసు.

కావలెను

ముక్తమైతియు క్రొత్తమామలతో కూడినట్టియొక్క పాపములను కొనిసోగించుటకు ప్రధాన విధియును, అట్టి విధియును, దీనిని విధియును కావలెను. వారికి నెలకలదు. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును నీతియును ఇయ్యబడును. నైగా అలవెనుకూడ ఇయ్యబడును పనిచేయు సమర్థతనకర్తవ్యము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండవలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇట్లు మున్నవారి నెంటునే ఈదిగున చిరునామాను వ్రాయవలెను.

వి.యస్ రంగను.

ఇండియా ప్రావిడెంట్ నంబెరి,

81-వ. తేజపేథి, తిరుపల్లికే.డి, చెన్నపట్టణము

కావలెను.

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రదేశ్ పత్రమున క్రొత్త చందా దాన్లును జేర్చి ఏకైక్యముగా వలసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మే నెల 25 వ తేదీలోపుగ పత్రకా కార్యస్థానమునకు పంపి వేయవలెను. సమర్థులగు వారికి వలయునైన, విస్తృత అమృతాంజనము డిపోవారి యావధముల యేజెన్సి గూడ మెసగబడును.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించిన క్రైస్తవ మిషన్ లో ఆంధ్ర నిర్బంధ హోమ ప్రాంతికి సము అసిస్టెంట్ సర్జన్, ముంత్రినాని కావలెను. ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకాకు యొక ట్రావిలింగు యన్ సెక్టర్ నెలకు రూ. 100-150-200 గల జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రావిలింగు ఖర్చును రూ. 100-200 కూడ నియ్యబడును. కావలసినవారు క్రిందికి గారి పేర వ్రాసి, దరఖాస్తుపాపము పంపబడును.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు చెండు సంవిత్తులు వెలువడినవి. ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగిన పలుకు లతో కథలవలెనర్పిత మగును. చందాపద్ధతి సంతకరమునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంవిత్తులు, చందా రూ. 2-0-0. (పోస్టేజీతో సహా) ప్రనేత రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా గుంకుగ స్వీకరింపబడును. వలయువారు:—గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. చింతాద్రిపేట, మదరాసు అని వ్రాయుడు

కలరామాతలు

మచ్చి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0. కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు సీటియందు వరమాలువుపైన బిష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు వక్రీయముగా జీవి రక్తమును జీరుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విషపురుగుల బంధప్రారాభించి, వాంతిభేదముల తగ్గించి, మూత్రము నిడలించి నాడీకి పుట్టుకలుగ జేయును. కలరా తగిలిన వెంటనే మందు తినుట అవశ్యకము.

కరళాల హరి

వెల సేనా 1 కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0 ఈద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి విషాకాశుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నియముగనుక, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ తగ్గును. పురుగుముండదు. అమ్మతాంజనం డిపో,6, తంబుశెట్టిపేథి, మద్రాసు.

గంజాముజిల్లా మొదటి సంఘ సంస్కరణ సభ.

మనపరమాధికారి, పాశ్చాత్యులపరమాధికారి భేదము కలదని కొంద రందురు; మనము నిత్యభాగముగూర్చి ప్రయత్నించుచున్నామనియు వారు యిహికేచ్ఛ కనుగుణముగ ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఖాళి యాశయము కాని, యిట్టి యభిప్రాయము, నైతికాధ్యాత్మికాసక్తిపరులగు అన్యదేశీయుల మీద నొక నిందను మోపుచున్నది. ఇండియాలో పూర్వాచారపరమముడగు పండితుడు మారముగ నిలచును; పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించ నొల్లడు; దేశచారిత్రమును చదువడు; అర్థశాస్త్రము నభ్యసించడు; శాస్త్రముల (సయన్సు)ను కోరింప నొల్లడు; తాత్కాలిక విషయముల జ్ఞానమును పొందజూడడు; అన్యదేశీయులలో కలిసియుండడు. అతని జ్ఞానమంతయు పురాతన గ్రంథజ్ఞానమే. ఆ పురాతన శాస్త్రములే అతనికి ప్రమాణములు. శాస్త్రనియమములను, ప్రస్తుతపురాచారమునకును భేదమున్నయెడల, ప్రస్తుతపురాచారమునాకుపట్టుదలతో ఖండింపడు. 20వ శతాబ్దికి పాసగని యసందర్భములనుగూడ నాతడు సహించి కాలము గడపును. అట్టి పండితులకు సహిత్యములలో ప్రవేశము కలిగించు కొనగలందుల కవసరములగు జ్ఞానముగాని, స్వతంత్రకైగాని యుండదు. ఇండియాకంతకును తెక్క వెట్టినయెడల, మొత్తము జనసంఖ్యలో బ్రాహ్మణులసంఖ్య వందకు ఆఠింటికంటె నెక్కువ యుండదు; ఈ రాజధానిలోమాత్రము మూటికంటె నెక్కువగ నుండదు. అజ్ఞానరాండ్రగు స్త్రీలు, కుట్టవాండ్రు, పిల్లవాండ్రు, సోమరులు, నిద్రానగడించని పరభాగ్యపక్షిపులు, వీరీందరను వదలిపెట్టి లెక్కొంతున, జ్ఞానాన్నత్యమునకు నిర్ణయింపబడగలంతటి దృఢశక్తులు వంద కొక్కరివంతున దొరకుట దుర్లభము. పాశ్చాత్యవిద్యయు, ప్రాగ్విద్యయు నమరప్రమాణముల కొంద రీదేశమున గలరు. జాతిభేదము ఈ దేశమందలి ముఖ్యమగు లోపమని వారభిప్రాయ మొసరిరి. రాజారామమోహనరావుగారు జాతిభేదపద్ధతిని ఖండించి, వారెవరుచరులను అట్లే చేసిరి. ఇప్పుడు బంగారా రాజధాని లో జాతిమత నిర్బంధములు చాలవఱకు తగ్గినవి. చెన్నరాజధానియందలి వారెవరును ముందునకు రచ్చి నారు గారు. 1804-వ సంవత్సరా రంభమున మదరాసు టవున్ హోలుసంఘ జరిగిన మహాసభలో, జాతీయమార్గముల ననుసరించి సంఘసంస్కరణమునై పాటుపడు నుద్దేశముతో నొక సంఘము నేర్పాటుచేయుటకు ప్రయత్నింపబడెను. సంఘముగూడ స్థాపింపబడెను; కార్యనిర్వాహకులకు ఎప్పు కొనబడిరి. కాని ఆసంఘమునుగట్టించి మరల నేమియు వివరము. సంఘసంస్కారవిషయమై వివేకవిజ్ఞమైన ప్రయత్నమును నిరసించిన ప్రతియొక్కడు ఆసంఘమున మెంబరుగ నుండుటకు సంసిద్ధులై యుండినందున, పక్షిచేయువారు లేనికారణమున ఆసంఘము నమసి పోయెనుటకు పిలువెడు. తమ సంస్కరణపద్ధతికిని, జాతీయమార్గము ననుసరించువారి పద్ధతికిని భేదముగలదనితలచిన ఆసంస్కర్తలు, ఆరెండు పద్ధతులకును ఏమియుభేదము లేదని యెఱిగి, ఇతరసంఘసంస్కర్తల మార్గము నవలంబించవలయును. లేదా, సంస్కారోద్యమమునె మానుకొనవచ్చును' అనుసంగితి యూహావ లోబడవలసి వచ్చెను. రజస్వలా వివాహమునకు సంబంధించినట్లు నొకటిగొరవనీయులగు శ్రీనివాసశాస్త్రియారుగారు స్థానిక కాసన నిర్వాణసభలో ప్రవేశపెట్టిరి. 1902-వ-సంవత్సరము, రాజధాని సంఘసంస్కరణసభ యీసభామంటపమునందే జరిగినపుడు ఈకింది తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. రజస్వలా వివాహముల జరగిం చుట' నిషేధమును వధువునకు 16 ఏండ్లవయస్సునకప్పు పర్యంత మాపియుం చుట, పిల్లవాండ్రు పాతకాలలలో చదువుచున్నప్పుడే వివాహము చేయుపద్ధతిని ఆపియుంచి మనకు 18 ఏండ్లకు వైన వెండి చేయుట అను ని యుద్ద్యమములను ప్రోత్సహింపవలయుమే ఆ తీర్మానమునందలి యభిప్రాయము. ఈ తీర్మానము సంగీకరించిన సభకు ప్రముఖు లనేకులు దయచేసియుండిరి. రాజధానిలోని అన్ని ప్రదేశములనుండియు ప్రతినిధులు దయచేసిరి. ఈ జిల్లా నుండి యొక్క ముందీ ప్రతినిధులు దయచేసి యుండిరి. శాస్త్రిగారి తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రసంగము లనేకములు జరిగిరి. సభ్యులెల్ల రా తీర్మానము నేకగ్రీనముగ సంగీకరించిరి. ఇటీవల కొన్ని నెలల క్రిందట ఇదేవలెయో మఱియొకసభ జరిగెను. అంగునకు శాస్త్రిగారిబిల్లు బలపరచబడెను. కాని తుదకు శాస్త్రిగారు ప్రజలను, తమ స్నేహితులను ఇచ్చిన సమ్యక్ మ నాధారము గ చేసి కొని

తమ బిల్లును కాకొనిలు నందు ప్రవేశ పెట్ట గా తొలుత మంచిదని బలపరచిన మిత్రులుగూడ నప్పుడు 'కా' దనిరి. ఈ బిల్లును అంగీకరించుటగాని, నిరాకరించుటగాని ఇప్పుడు గతర్ష మెంటువారి యభీప్రాయం దున్నది. మర విషయములందు మేము తటస్థభావమును వహించమని దొరతనమువారు బాస యిచ్చియున్నారనుట నిక్కమేగాని మర విషయమును మిమ తో ప్రస్తావించబడు సాంఘిక విషయములందుగూడ (దొరతనము) వారు ప్రవేశము కలిగించుకొనక, సాంఘిక లోపముల ను పోగొట్టక యూరకుండుట న్యాయమేనా? మర విషయములకును, సాంఘిక విషయములకును గల భేదమును కళ్లుగొనుట అంతకష్టమైనవికాదు. కాబట్టి, అవసర మేర్పడినపు డెల్ల పట్టిభేదమువారయటవలసివిధియని దొరతనమువారుతలచవలయును. దేశక్షేమమును, దేశభివృద్ధిని కోరి దొరతనము వారితరునప్రవర్తించురని విశ్వసించెదను. అనుద్యోగియ సభ్యు తీర్దిల్లు బలపరచుట కెదురుమాడబడుచున్నాడు. దొరతనము వారును అనుకూలముగనే తీర్మానింతురని నమ్ముచున్నాము. ఇతర దేశములలో వివిధ తెగలవా రొక్కటే దేశ ముండున్న వారందరు చుస్తలు, భోజనము, జీవితాశయము, వీనియందు ఒక్కటే విధమగుపద్ధతి నవలంబించుటవలన, వారు భేద మించుకొనియు పరికింపక అందరు నొక్కటిగ కాపురము చేయుచు భోజనాదుల నెరవేర్చుకొనుచు నైకమత్యముతో కాలము గడప గలరు. ఇండియా అటులగాను. ఆచార వ్యవహారములయందును దేశభాషలయందును భేదము లసంఖ్యాకములు. ఇట్టిపద్ధతిజాతీయైక్యతకుఅనుకూలమైనదికాదు. కాబట్టి ప్రజలెల్లరు నవలంబింపదగినదిగ నొకపద్ధతి నేర్పాటు చేసి అంతర్జాతీయసంబంధపోషణమున కనుకూలమగు నియమముల నేర్పాటుచేయుట కర్హమము. తమతమ స్వాధీనమునందు గ్రామాదులలో ప్రారంభ విద్యావ్యాపకమునకు జమీందారులును, ప్రాప్రయటరులును పూనుకొనవలయునను తీర్మాన మీ సభలో ప్రస్తావనకు లేవదకుండుట కేనెంతయు సంతసించుచున్నాను. యూరోపునందు దాసత్యమును రద్దుచేయుటవలన మేలుకలిగినటులనై, ఇండియాలో మరభేదపద్ధతిని రద్దుచేసిన యెడల మేలు కలుగును. కాబట్టి, యిటు లన్ని తెలుగుల ముఖ్యమగుచుండు నీవిషయ మీసభయందు చక్కగగమనింప బడుగాక!

జనరంజకుడైన తమాశీలుదారు:—మ-రా-రా-శ్రీ పంకాసామల రామారావుగారు అచలాపురములో ప్రేమనరీ మేజస్ట్రేటుగానుండి మాన్యుచే కాకినాడ పట్టణమునకు వెళ్లు సమయమున ముగ్రామవాస్తవ్యులు. 1. మఱిదారుకుచ్చర్ల పాటి వెంకట్రాజు 2. మనసబుపచ్చయ్యలు సుబ్బిరాజుగార్లచే, ప్రస్తుతం మమ్మిడివరములో డిప్యూటీ తమాశీలుదారుగా నున్న మ-రా-రా-శ్రీ, అయ్యల సోమయాజుల విశ్వనాథముగారి యాధిపత్యము క్రింద రామారావుగారు కట్టించిన స్కూలు బిల్డింగులో నొకసభ సన్నిహిత. అనేకమంది పండితులచేత ను, మా పురజనులచే సభి అలరికరింపబడెను. రామారావుగారు కేళమున కొచ్చిన ధర్మకార్యములను గూర్చి మ-రా-రా-శ్రీ, సబ్ ఓమరసీరుగారు శారవరెడ్డి వెంకట గంగాధర ప్రతాపరావుగారిచే జక్కగ నుపన్యసింపబడెను. వారిరాజకార్య ప్రజ్ఞావిశేషమునుగూర్చి మ. రా. శ్రీ. పొత్తూరి చంద్రరాజుగారు ప్రశంసించినారు. వారికలచే మధురమైనగానము సలుపబడెను. అనంతరము సభాధిపతులు మధురవాక్యములతోటిప్రజలహృదయరంజకముగనుపన్యసించిరి. బాలురకు ఫలాహారాదికము లొసగబడెను. జయభ్యులుచే సభికులందరు శ్రీరామారావుగారికి స్వాగతమొసంగిరి. మరెప్పటికైనను శానుహృదముని దర్శనమయ్యెడిలాగున జేయగలండుటకు శాశ్వరామచంద్ర మూర్తి ప్రార్థించుచున్నాను.

చెంగల్పట్టుజిల్లా కోఆపరేటర్ల సభ:— ఈ 7 వ సభ యానెల 22,28 తేదీలలో (అనగా రేపు, ఎల్లుండి) మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కాంచీపురం పచ్చయప్ప హొన్నాల్లలో జరుగును. రావుబాద్దరు టి. రాఘవయ్యగారు టి. ఏ. గారు సభాధ్యక్షులను వహింతురు.

రేట్ పేయర్ల సంఘము:— మదరాసు 7 - వ డివిజన్ లో 10 రూపాయలకంటె నెక్కువ అడ్డ నియ్య వారందరు రేపుసాయంకాలము 5 - 30 కు తొండమండలం స్కూలు హాలునందు సభ గూడుదురు. 7 - వ డివిజనున కొక (రేట్ పేయర్లు అసోసియేషన్ అను) సంఘము నేర్పాటుచేసికొనుటయే యీసభజరగుటకు గల యుద్దేశములు.

WANTED.

For the Municipal Secondary School, Vizianagram B. A. L. T's in Mathematics, Chemistry and History; Salary 80-4-100 (binnial.)

Also graduates in Mathematics, Chemistry & History (untrained) Salary 60 & 2 & 70 (annual.)

There is provision for Provident Fund. Applications with testimonials to reach the undersigned before the 5th June 1915. If selected, applicants must be prepared to join on or before the 1st July 1915.

(Sd) M. Suryanarayana. CHAIRMAN, M. C. Vizianagram.

వాతావరణ నితి.

1915 సం॥ మే నెల 21 వ తేదీ.

Table with 7 columns: పరిశీలనలు, కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత, వర్ష పాతము, కడచిన 24 గంటలలో, 8 వ గంటల మొత్తము, 24 గంటల మొత్తము. Rows include గోపాలపురము, చాళేరు, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడపూరు, నాగపట్టణము, కొలంబో, తిరువనంతపురము, కొచ్చిక్, కల్లికోట, మంగళూరు, బొంబాయి, మైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, బెంగళూరు, కొడైకనాళి, ఉదకమండలము, కొయ్యంకూరు, నెల్లూరు, నేలము, తిరువనాపల్లి, పుదుకోట, మధుర, తిరుచల్లెలి.

నాయుభారము తగ్గినది. విభజనము యధాప్రకారమే యున్నది. దక్షిణపునాను పశ్చిమతీరమునను తప్పతిక్కిన ప్రాంతమునందు వాయువులు పశ్చిమవాయువు భాగములనం పయే వీచుచున్నవి. గాలిలో తేమ బాతుగా తక్కువగా నున్నది. పగటిపూట నష్టము దక్షిణమండలములలో తప్పతిక్కిన పూర్వము నెక్కువగా నున్నది. తూర్పుననుద్రతీరమున మిక్కిలి ఎక్కువగా నున్నది. అచట 7 డిగ్రీలు హెచ్చుగా నున్నది. రాత్రులయందు దక్షిణములో నంతగా భేదములేదు. మేఘములు చాలతక్కువ. నిన్నటికి కంటికి భేదమేమియును కనబడదు. వేసవి తీసుములు ప్రబలముగా నున్నవి.

ఆర్. ఎల్. జోన్సు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సమకాలికాభి ప్రాయము

ఆంధ్ర మహాసభ.

చేపాటి పులిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

ఆంధ్రోద్యమ ప్రారంభమయి ఇప్పటికి మూడేండ్లయి నది ఇట్టి యనేక నిర్మాణములవలననే ఈ యోద్యమము సయితము విశేష వ్యతిరేకాభిప్రాయమునకును, పరిపాసమునకును పాత్రమయినది. కాని యోద్యమకారకుల కార్యోత్సాహములన నెక్కువనెక్కువగా బలపరుచున్నది. ఇప్పుడి యోద్యమ ప్రోత్సాహము లాంధ్రులలో విశేషభాగము కలదు. ప్రాంతింగు కమిటీవారు ప్రకటించిన యుద్దేశములన్నియు ఆంధ్రులవలన ఆమోదించబడినవి. కాని ఈ యోద్యమమునకు ప్రాణమల్యము గు రాష్ట్రనిర్మాణముననుపయయు యభి ప్రాయభేదములు తిట్టుముగా గలవు. వారి నీతి వృద్ధిబొందుటకు గాష్ట్రీయవనరమని చాలవంది ఆశచున్నాడు. కొద్దిపాటి నుండి రాష్ట్రము అనావశ్యకముని వాక్రచ్చుచున్నాడు కడచిన రెండు సభల అగ్రాసవాధిపతులు వాక్రజల యభివృద్ధి కయి గట్టిగా వాదించిరిగాని రాష్ట్రోద్యమవరమవచ్చినప్పుడు నెనుక ముందాడుచునదనిరి. ఈసందర్భము అగ్రాసవాధిపతి రాష్ట్రోద్యమోద్యమని నుచువుటకు మొదటి పర్యాయము. చెన్న పురిలో జరిగినదేక్షయసభయొక్క విషయ నిర్ణయ సభలో ఈయవరమను నేకటపతిరాజు గారు చెప్పిరి. ఆప్పుడు చాలరాష్ట్రీయులవారి నిర్మాణము నెడ పాడుభూతిగలవారయి యుండిరి. 1915 లో బొంబాయిలో జరిగినభోవుసభలో దీనిని దీనికొనిరావలసినదని భూ శేంద్రవాళ భానుగారు మరికొందరు నాడుతలు చెప్పిరి. ఈఆంధ్ర రాష్ట్రీయునకున్న వ్యతిరేకాభిప్రాయము మెట్టిదయినను జనుల కోరికలమూత్రము దానికనుకూలముగా గలవు. దానికయి దృఢముగా ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. 1890 క సం॥ ప్రాంత్యముల పరిశీలకరాష్ట్రీయు కావలయునని పోరి జయించిన బేహారీలు కమయుద్యమమును బోలిన ఈ యోద్యమము నెడలను సహానుభూతిని కలిగి యుండిక తప్పదు.

కామినీ కాంచనములు.

హిందూ ప్రేక్షియుటపైక యిట్లు వ్రాయుచున్నది: బెనెంటు దొరసానిగారి న్యాయండియపైక "కామి నులు, కాంచనము, భూమి కలవా కారణములు. వానిని విస్మరించవలయును" అని గాంధీగారు చెప్పివారని వారివారి విరుదుకొని పడినది. శ్రీమతి బెనెంటుమ్మ హిందూమతగ్రంథములను బాగుగా జదివినదని ప్రసిద్ధికలదు కాని వైశదవారిం చినవాక్యముల స్పష్టమయిన అర్థమును చేసికొనజాలకపోవుట విచిత్రము. అత్యంతాభివృద్ధి గొప్పఅటంకములని మఱుము లచే తెప్పబడిన కామినీ కాంచనములను విడనాడవలయునని ఆమె యెచ్చటయిన జదివినందులేదా? రోమను క్యాథలిక్కు మతగురువులను జూచుడు. వారు ప్రపంచవంధములక, అభిలాషలను విడనాడి వారిమతాభివృద్ధికయి ఎట్లు పాటుబడుచున్నారో! ఒకమనజుడు తనయోచనక్రమే ఒకగొప్పయోద్యమమునకయి ధారపోసుజూచినప్పుడు వాడు కామినీ కాంచనముల తలపునే నెట్టుకొనరాదు. మేముకపర్యాయము మధ్యపరగణాలలో సంచారము జేయుచుండగా ఒక రోమను క్యాథలిక్కు గురువును జూచితిమి. ఆయన ఫ్రెంచివాడు. ఇండియా కువదివత్సరములక్రిందట వచ్చియుండెను. తనస్వదేశమునకు వెళ్లి అన్ని కోరికలకు మానుకొనెను. ఆప్రాంతముల నున్న ఆదిమజాతివారగు కోలలను నాగరిక ప్రజలనుగా జేయుట ఆయనసంకల్పము. వారికి చదువకు వ్రాయును, వారికి కావలసినబట్టలను నేయుటను నేర్పెను. వారికింక యుపయోగకరమయిన వృత్తులనెన్నింటినో నేర్పి వారికి భూలోక జీవుడుగా నుండెను. ఆయనయు, ఆయనతోపాటు మఱి కొందరును ఈయదవి జాతులవారికి వైద్యకాలలను దెరచిరి. ఈజాతుల వారి నెట్లు బాగుజేయవలయునా యను తలంపుతప్ప వారిను నన్నులో నింకొకటి లేదు. ఈరోమను క్యాథలిక్కు మిషనరీలలో జాలవంది ఎవరికొరకు వారు పాటుపడుచున్నారో, వారి యాజ్ఞీకము నెప్పుటగడపికో ఆప్రదేశములోనే ఆప్రజలయధ్య నేమృతి గొందు చు న్నారు. వారు శ్రీలను, ధనుమును విస్మరించిరి. కనుకనే జయమును పొందగలిగిరి. గాంధీగారు కార్యకూరులకు నిష్కాములను ఆరువారు చేక నేకయి కావలయుననుచున్నాడు. ఆయనమాటు శ్రీబానిని దూషించుటయని అపామముజేయుట మాకు అమానుషముగా గన్పట్టుచున్నది.

ప్రజాభిప్రాయము.

ఏ సంగతి వచ్చినను హిందూదేశమున నిది స్వభావాభిప్రాయముగాదు. స్త్రీదరులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు మూత్రమే ఇట్టి అభిప్రాయము గలిగియున్నారని ప్రోసివేయుట వాడుకగానున్నది. మేము దీనినంతగా నెఱుఁగుటలేదు. ఏలనన అన్ని దేశములలోనుగూడ నేవిషయమునను గూర్చియై న సభిప్రాయమిద్దలనీ వచ్చినపుడు అందులకు నమరలగువారే ఇచ్చెదరుగాని తిక్కినవారియ్యరు. జానురాజుగారు ఇంగ్లాండు దేశమును పాలించుచున్నప్పుడు మాగ్నా కారాటకు వారనుతే ప్రజాప్రతినిధులుగా నిలువడి కోరిరి. బ్యూడరువంశము వచ్చిన పిమ్మట మధ్య తరగతులవారు బయలుదేరినను వారిలోనెవ పట్టణములలోనుండు విద్యార్థికులే యడుగుచున్నారగాని పల్లెలలో పాలుములలో పంచేయువారవచ్చి అడుగుతుండుట లేదు. విద్య సర్వత్రావ్యాపించితి కొలది ప్రజాభిప్రాయమే దేశాభిప్రాయమగును. హిందూ దేశమునందు గూడ విద్య వ్యాపించితి కొలది ప్రజాభిప్రాయమతీ కయించును. (మదరాసు ట్రైబ్యున్)

తలిదండ్రులు కన్న బిడ్డను ఘాతుకవిధమున బాధించుట.

లండనులో కర్చి సామానులనుచేయు పనివాడగు ధా మసు కాట్రింగును వానిభార్యయును వారి బిడ్డయును నెల్లి యను చిన్న పిల్లను చాల బాధించి తిన్నగాలిండి వెట్టక అక్షిచర్యారశిష్టగా నొనర్చినందున బిడ్డ యడల కార్యమును మాపకుండ కాపాడు సంఘము కార్యదర్శియగు ఫోర్డముగారు వారివారి కేసు తెచ్చిరి. ఈ బిడ్డ ఈమె కాట్రింగును పెండ్లి యాడుటకు పూర్వముపుట్టినది. ఈబిడ్డ నీమెచెల్లెలపెంచుచుండెను. ఆగష్టు నెలలో ఆమె ఈబిడ్డను తలిదండ్రుల కప్పగించెను. అప్పటికిబిడ్డనుచోరాజు పులికకలెనున్నది. కనంబరులో వీరదివరకున్న ఇంటినిదించి ఇన్స్పెక్టరులోని బ్రాన్సుబరీషిడికి వెళ్లిరి. మరికొంతకాలమునకు పార్కుపిల్ల దొరసాని ఈ బిడ్డ కడుపునిండ తిండిలేక కడనీరసగిలియందుండుటకు చూచెను. విచారణసమయందు ఈబిడ్డకుల్లియే ఇటులచెప్పినది. ఈ బిడ్డఇంటనున్న పదార్థములను దొంగశకుముగాతినను నేలరా లిన కొట్టుకుక్కలను తినుచుండును గాననే నెనటికై క పో కలసినచిన్నపుడు బిడ్డను ఆవిహియ్యకై బ్రాన్సుబరీషిడికి పుండును. ఈబిడ్డకన్నమునెట్లుగా ముచ్చుచున్నారని పరీక్షించిన బ్రాన్సుబరీషిడి.ఆబిడ్డ నీలమండలకు జబ్బలకు మణికట్టకు మోచేతులకు తాళునేనీ పొయ్యికికట్టి నెట్టుటలన నానుకొని పోయి ఆనవాళ్లు పడిపోయివి తల్లితండ్రియింటికి రాగనేపి తూచి చెప్పుచుండును. తండ్రిబిడ్డను చూచి గొట్టుచుండును. ఈ బిడ్డకొరకు భార్యాభర్తలుగూడ పోట్లాడుచుండిరి. ఈ బిడ్డ తన బిడ్డగాదని యు తన చెల్లెబిడ్డయినయు నీమె చెప్పుచుండెడిది. పోలీసుఇన్స్పెక్టరు పరీక్షింపజేసినపు డామె ఈబిడ్డ నాబిడ్డయేయనియు నేనే కొరడాతో కొట్టితినియు నొప్పుకొనెను.

ఈబిడ్డను ధార్మికసంఘమువారు తీసుకొనిపోయి అన్ని పానములను బెట్టిక ఆమె అన్నమునకు మొగమువచ్చినట్లుబగా తినపొగినది ఈబిడ్డ బ్రతుకునోలేనో ఇప్పుడుచెప్ప వీలులేదు "గతముగా మనములయండి నేను నానాబాధలను పడుచున్నాను. నాభర్త నాబిడ్డను చంపకుండచేయుటకు నా ప్రాణము ధారపోయిచున్నానని ఈమెదీనోర్చిను ధార్మిక సంఘాద్యోగిగో చెప్పెను. ఈపిల్ల ఆనరాతేకుండ నిలవబడలేదు. శస్త్రచికిత్స ఆనరములేకుండ ఈమె బ్రతికినను బ్రతికి చచ్చినను ఆశక్తురాజుగనే యుండునని డాక్టరు హండ్సుకు గారు నడిపిరి.

కాట్రింగును అతని భార్యయును వాగ్మూల మిచ్చు లేదు. నాకులనెవరిని పిలువలేదు. నాబిడ్డను నేనుగిట్టిచితిని మాత్రమేతడు వాదించెను.

నీవు బాలధారుణువు పంచేసితివి. ఉక్తికత్తు చేసిన నీవే చేసవగును. గానినేను నీకాశిత్తు చేసెను. ఈబిడ్డనిన్ను విసింగించి యుండునని గూడ నాకను మానముగలదు. అయినకగూడ నీవు ఘోరము చేసితివి. నీకు 21 నెలలు శిక్ష చేసితివి అనిభర్త తోను నీవునీభర్తతో సమానమును దుర్మార్గురాలవుగావుగాని అతనిమాట తీసివేతులేక ఇట్టిఘోరము చేసితివిగాని నీకు 6 నెలలు శిక్ష చేసితివని 'భార్య తోను జడ్జి గారు చెప్పి అటుల శిక్షించిరి. (బొంబాయి క్రానికలు)

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ మే నెల 21 వ తేది

శుక్రవారము.

ఆంగ్ల రాజకీయ సమస్య.

నిన్న మేము ప్రచురించినట్టియు నేను ప్రచురించుచున్నట్టియు కొన్ని వార్తలను బట్టి ఆంగ్ల రాజకీయ పరిస్థితులు భూగర్భమున విచిత్రములు జరుగుచున్నవి. అందులో నావికా శాఖలను అధికారము నహించియుండిన ఫిషరు గారు చట్టసభలో భేదాభిప్రాయము కలవాడనియు రాజీనామా నిచ్చినారని తెలియవచ్చుటయు చర్చిలుగానుకూడ తమవదలి నదలుకొందు రను వాదక కలుగుటయు నీ రాజకీయవర్తనము విషయమున కొంతదూరము వజ్రీయాహలకు నెడమారువచ్చును. ఆంగ్ల పత్రికలు "డిమియు నిగ్గయుగా" తెలియదు. ఏనిమేషమున నేమి జరుగునో యెవ్వరు చెప్పగలరు" మున్నగు వాక్యములు లిఖించుటయు నొక విధముగా నాందోళనకు కారణముగు చున్నది. ఎవ్వరికిని నిప్పటికి విషయములు చక్కగా తెలిసి యుండలేదు. ఫిషరుగారి రాజీనామాయంత్రేయము కాలేదని యొకపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వాధికారమున నుండు లిబరలుకట్ల కేప్పుడును భిన్నులగు యూనియనువాదులు బాల్ఫోరు, బోనరు లా, ఆస్టిచేఫ్ బరు లేను అను మువ్వరును మంత్రిమండలిని ప్రవేశింతురని గట్టివదంతి కలదు. ఈరెండు కక్షలుగాక నూడవకక్షయును లేబరు కక్ష అనగా పనివారల కక్షయొక్క ప్రతినిధి నెక్కుని మంత్రిమండలిలోనికి పంపవలసిన దని ఇప్పటి ప్రభుత్వమువారు కోరినట్లును ఆకక్షవారియొక్కోనట్లును వార్తలు నడుపుచున్నవి. ఈవిషయమునుబట్టిని కొంతవరకు సనన్వయము చేయుటకు ఆస్పిక్టర్ మహాశయుడును బోనరులాయును నిరువుగును నుపన్యసించినారు. ఆస్పిక్టర్ మహాశయు ననుసరించి రాజీయోపయోగమునకయి యుదాహరణములపై నాధారమునైచి ఇంకను విశదీకరింప ప్రభుత్వకార్య నిర్వాహకు లేర్పడను న్నారు. ప్రధాన మంత్రిత్వమునుండి ఆస్పిక్టర్ గాని విదేశీ శాఖనుండి ప్రధానగాని వదలిపోవుటలేదు. యుద్ధమును సంపూర్ణాత్మాహముతోను సంపూర్ణ కర్తవ్యము నడిపించుటయును విభేదముండదు. ఇప్పుడు జరుగబోవు మార్పులు యుద్ధమాత్రమునకు నేర్పడినవియేగాని ఏకక్షవారి యొక్క యభిప్రాయాదర్శముల నైనను నణంతుటకు నేర్పబడవలసివచ్చును. బోనరులాయును నీయర్థము నిర్దుష్టముగా చేసి ఇప్పుడు తాము వెదకుచున్న ములు యుద్ధమేకని విజయంత మొనర్పవలెనను సమస్యకేగిన మరదేదికావనియు యుద్ధానంతరము తమ రాజీయవిభేదములను జక్కపెట్టుకొన నగుననియు నాక్రొచ్చినారు. ఈయంశములములు ఈమార్పుల తలంపులు ఇప్పుడేల కన్పించుచున్నవను సందర్భము మా చదువరులకు తప్పక కలుగలగాలి. ఏదేని సన్నిటను పద్ధతవడ వలసినదేమయినది, సంగతిసందర్భము లేమోగదా యని యాలోచించవలసిన విషయములుగాని ఏమియు లేవు. బోనరుల జనవరిమాసముతో నిప్పుకొన ప్రభుత్వమునైదు సంవత్సరములు ప్రియమైనవి. ఆస్పిక్టర్ గాని నిగ్గయముల సనుసరించి నవీకరణగా నిర్వహించువసరముగుచున్నది. మంత్రిమండలి మారిపోవలసి వచ్చుచున్నది. ఈపని సులభ

సాధ్యముకాదు. ప్రజాప్రతినిధినిర్వహణ మనిన నాంగ్లభూమిలో మహాకార్యముగ నెన్నబడుచున్నది. ఈ జాతీయ సమస్యనే ప్రతినిధులను ఆయా సంఘములవారు కక్షలవారు పేర్కొనవలసి యుండును. నిర్వాచకుల జాబితా లేర్పడవలసి యుండును. ప్రతినిధులు కాగోరువారు తమతమ నిర్వాచక ప్రదేశములకు బోయి తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించి తమచేయునీవ యిట్టిదని వివరింపవలసి యుండును. ప్రాతినిధ్యమును కోరు క్రతిస్పర్థల యుపన్యాసమోషలు ప్రజల కర్ణములలో నాడవలసి యుండును. అనగా ప్రజయొక్క దృష్టియంతయు నిర్వహణముల వంకకే తిరుగవలసి వచ్చును. అట్టిదృష్టివిభేదము కలుగనిచ్చుట కిది తరుణముగాదు. నిర్వహణము నిశ్చితమయినను నిర్వాచకులనేకులు యుద్ధరంగమున తమ రక్తమును సమర్పించుచు శత్రువుల నెదుర్చుచున్నందున వారికి న్యాయము కలుగబోదు. ఈకారణములచే క్రొత్త ప్రజాప్రతినిధి సభగాని క్రొత్త నిర్వహణము గాని సాధ్యములు కావు. రాజ్యాంగ నియమములను నతిక్రమింపకుండ వేరు సాయమును వెదకుట యవసరము. నేటి ప్రభుత్వనిర్వాహకులే యుద్ధాంతమువరకు నుండురాయను ప్రశ్న కలుగవచ్చును. అందులకు ప్రత్యేకమగుచట్ట మేర్పడవలెను. అట్టిచట్టము రాజ్యాంగసభలోనికి వచ్చినప్పుడు భిన్నాభిప్రాయాలు ఎదురవచ్చును. కావున నట్టిచట్టమును బెట్టరాదుటయు వివేకముగాదు. నేటిదిన మాంగ్లభూమిలో నన్నికక్షలవారును యుద్ధ విషయమున నేకాభిప్రాయు లయినారు. యుద్ధారంభముననే ఐర్లాండులోని రెండుకక్షలును పరస్పరము హోరాహోరిగ బోరుటకునై యేర్పరచికొనిన యాయుధములను శత్రువులపైకి నైకమత్వమున ద్రిప్పిరి. స్త్రీస్వాతంత్ర్య వాదినులు తమయాందోళనను మానుకొని ప్రభుత్వాధికారులకు దోడ్పడ నిశ్చయించిరి. లిబరలుకట్ల ప్రభుత్వాధికారమున నున్నను నితరకక్షల వారందరును విభేదమును గనుపింపనీక తడేకదృష్టితో శత్రువిభాజనమునకు బూనిరి. ఇంతకాలము యుద్ధముసాగినది. ఒకరెంత బాగుగా పరిశ్రమచేసినను మరియొకరికి నందులో లోపములు గన్పింపకపోవు. అట్లే లిబరలు ప్రభుత్వాధికారులయెడ భామంత ఏకభావముతో ప్రవర్తించువాడైనను నితరకక్షలవారి కొకవిధముగా సంతృప్తి యపూరణత్వము లేకపోలేదు. కావున వారి ప్రతినిధులనుగూడ కార్య నిర్వహణమున జేర్చినయెడల నిప్పటికంటెను నెక్కువదృఢముగా నెక్కువ యైకమత్వముతో యుద్ధ కార్యములు సాగుననుటకు సందేహములేదు. అంతేకాక యీ ఘోరసంగ్రామ సమయమున లిబరలు కక్షయొక్క యాదర్శములకు మాత్రమే సరిపోవు మార్గములలో నడచుట సాగక యుండవచ్చును. ఇతరకక్షల నాయకులతో జేరి యాలోచించి యుత్తమ సాధనముల వెదకుట యిప్పుడు కర్తవ్యమేకాని తమ యాదర్శములకు ఏమాత్రము భిన్నము కాకుండ వలెనని పాటింతుట యిప్పటిలో ధర్మముకాదు. ఇవియన్నిటి నాలోచించియే కాబోలును ఆస్పిక్టర్ మహాశయుడు సంయుక్తమంత్రి మండలిని నిర్మింప ప్రయత్నించుచున్నాడు. యూనియనిస్టు నాయకులు లేబరు నాయకులు తనలోగూడి పనిచేయు నట్లేర్పరుప జూచుచున్నాడు. అప్పుడు ప్రభుత్వము ఒక కక్షచేబోవది గాక యాంగ్లజాతి చేతిలోనిది యగుచున్నది అప్పుడిదే ప్రభుత్వము యుద్ధానంతరమువరకు నుండవలెను. బోనరు మువక్రమించి నడువదులకు వాగుండను. అనవసరాందోళనయను మాటకే ప్రసక్తిరాబోదు. లిబరలుకట్లనాయకుడగుతాను యుద్ధసమయమున తక్కినకక్షల నాయ

కులసానుభూతితో నేమాత్రపు వ్యతిరేక విచర్యకును సాధారణముగా నెడమియక కార్యనిర్వహణ మొనర్చి యుద్ధమును విజయంతమునకు తెచ్చిన వాడు కాగలడు. ఈఫలమునకునై నేటిదినము వినవచ్చుచుండు నాంగ్లరాజకీయ సమస్యవార్తలు దృఢించినవి. ఆస్పిక్టర్ మహాశయుని దూరదృష్టివివేకములను ఆంగ్లభూమియొక్క కార్యపర్యతమును విశ్వసించి సంభవముల వేచియుండుట మనధర్మము.

లూసిటేనియాను ను ప్రసిద్ధులగు నమెరికనులు కొందరు మునుగులతోడనే యమెరికాకు కొంత హెచ్చరిక కలిగినది. ఇంతకాలమును జర్మనీ విషయమున దృఢముగా పలుకని రాష్ట్రము జర్మనీకి దృఢతమముగు నుత్తరమును బంపినది. జర్మనీ తన సమద్రాంతగ్రాముల నాయకులకు క్రొత్త యుత్తరువులను పాలించి తలస్థరాష్ట్రముల నావల కొక కొంతజేషము కలుగజేయునని తెలియచేసినది! కాని అంతటితో నిషేధము ముగియ నందున జర్మనీ యిటీవల వ్యాపారనావలపై కురుకుటయే మానుకొనినట్లున్నది. జర్మను రాయభారు లీఫలమునకయియే యెక్కువ పరిశ్రమ చేసినారు. ఆంగ్లనౌకాబలపు జాగరూకతయు కొంతతోడ్పడక యుండదు. ఎట్లైన నేమి సమద్రాంతగ్రాముల యడవడి అందుపైగలుగు సామాన్య జనవిప్లవమును నాగియుండటకు సంతసింపవలసి యున్నాము.

ఇండియా ప్రభుత్వపువారి కార్యనిర్వాహక సంఘములోనుండి సర్. హోర్స్టన్ బట్టరుగారు మరియొకపదవికి నేగినందున నొకసభ్యత్వము కాశీ పడినదనియు దానిని న్యాయమూర్తి సర్ శంకర నాయరుగారి కిత్తురని వదంతికలదనియు నిదివరకు తెలిసియుంటిమి. మహాశంకనాయరుగారికి ప్రభుత్వమువారు ఆ విద్యాశాఖసభ్యత్వమును ప్రసాదించి గౌరవించినారని తెలుపుటకు మిక్కిలిసంతసించుచున్నాము. సర్. శంకరనాయరుగారి నెరుంగనివారులేదు వారిస్వతంత్ర ప్రవర్తనను ప్రశంసించని వారును లేరు. వారి సంఘసంస్కారోత్సాహమును తెలియనివారు నుండరు. కావున నీతరుణమున వారికి హృదయవిద్యాశాఖాధికారము కలిగి యుండుటకు మహానందము సందనివాడుండబోదు. అన్ని సంస్కారములకును విజ్ఞానమే మూలాధారము. దానిని ప్రజలభావలలో ప్రజలకు నందజేసినగాని ఏపనియు కొనసాగదు. ఈతత్వమును శంకరనాయరుగారు నెరుంగనివారుగారు. కావున తమశక్తితో నుండునంతవరకు దేశభాషాప్రవృద్ధిని హృదయ విజ్ఞాన వ్యాపనమునకును దోడ్పడి సాధ్యమగునని శా. గోకలేగారి యాదర్శమును సఫలీకృతము చేయజూచి వీరు తమసోదరుల గృతజ్ఞతకు బాతులగుదురుగాక యని కోరుచున్నాము. ప్రభుత్వాధికారపు నిరోధముల నెరుంగనివారము గాకున్నను సర్. శంకరనాయరుచంటివారు హార్డింజి ప్రభువువంటి గవర్నరు జరలుగారి సహాయకులుగా పనిచేయుచో నెంతో నిర్వహింపగలరని నమ్ముచున్నాము.

మన యజ్ఞానముచేత మన గుణవిహీనత్వము చేత మనకార్యనిర్వాహక శక్త్యభావముచేత మన చేతికి దొరకినలాభమును బోగొట్టుకొనుచున్నామనుటకు చీనాతోడి వ్యాపరములోని యొకచిన్న యువాభ్యాసము నిదర్శనమగుచున్నది. మనభూమి నుండి చీనాకు బెరుగుబోటు పుష్కలముగా నెగును తియగుచున్నది. నవంబరుమాసమున కంట్రాక్టులు జరిగి మార్చి నెలలో నప్రప్రసిద్ధముగ నొసంగబడును. చీనావర్తకులతో నీషేషమున నేరగు వ్యాపారము నునకులేదు. ఏరోషియను

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

జర్మను జలాంతర్గామి.

క్రూరమైన అంగ్రహాకనుమును.

లండను మే 19:— జర్మను జలాంతర్గామి ద్రవ్యము అను అంగ్రహాకను టూర్నిమెంట్ కోట్లన్నది. అనాకను విశేష ప్రమాదకరమును దేబ్బు తగులనందున ఒకనాళ్ళ జేతపు నాకడముక్తిని ప్రకటించుటకుని తీసికొని పోవుచుండెను. అంతలో ఆ జలాంతర్గామి మరలవచ్చి ద్రవ్యమును మించివేసింది. నాకడముక్తి తప్పించుకొనిపోయినదిగాని ఆ నాకడముక్తి మరల వెనుకకు వచ్చి అంగ్రహాకను వారినందరిని కాపాడినది. వెనెడంటు విల్లునుగారికి జర్మనులు సగిలసమాధాన మిచ్చువరకును జలాంతర్గామి నాకడము భంగము గలిగింపకుండ నిరోధింపబడిన వని న్యాయాయుక్తుల జర్మను ఉద్యోగులు ప్రకటించిన విషయము అసత్యము అనుటకు ప్రబలదృక్పథము.

జాకీర్ల బిల్లు

లండను మే 19:— ఈవారముకాగానే న్యాయాధ్యక్షులు తప్ప తక్కిన వందలమందిని నిలిపివేయవలసిన వని దొరతనమువారు జాకీర్ల బిల్లును కొలిచి.

కిచనరుగారిసేవ

లండను మే 19:— ఈ సేవలో చేరువారి నయనూ పరిమితి 40 సంవత్సరములవరకు పెంచుకొనబడినది.

పార్లమెంటు ప్రజలసభ

అంగ్లదేశ ప్రభుత్వ సంస్కరణము

లండను మే 19:— ప్రభుత్వ వర్గమునందు వచ్చుచుండి యుండుట కరకాళము కలుగజేయు దానిని సంస్కరించు విషయ మాలోచనయందున్నదని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో ఆంగ్లీయు గారు నడిచిరి. ప్రస్తుత మే విషయమును స్థిరపడలేదు. ఆయనను పరిజ్ఞాన లేని పోని యాందోళనమునందకుండ నేను మూడువిషయములను స్పష్టముగా తెలిపెదను. మొదటిది ఈమధ్యలలో ప్రధాన మంత్రిగారి సర్ ఎడ్వర్డుగ్రేగారికి గాని స్థానచలన మేమియును కలుగదు. రెండవది యుద్ధమును తుదవరకును కొనసాగించుటలో దేశముల యభిప్రాయములలో మార్పుయెను కలుగలేదు (ద్వికాలము గంభీరకొలనాలము) లభింపసాగిన వసుధలను నిర్మింపి వివిధరంగముల సంతృప్తియగు నుత్సాహముతో పోరు కొనసాగింపబడును. మూడవది ఏమనైతే యుద్ధముకొరకే చేయబడును గాని ఏపక్షమువారును రాజకీయసంబంధములగు భావములను పూర్తిగ వదిలకొనుట గాని కొంతవరకైన సమాధానమునకు వచ్చుటగాని యవసరము లేదు. అది ఆంగ్లీయుగారు నడిచిరి.

ఇట్టి మార్పుచేయుటకుందలి ప్రధానోద్దేశ్యము యుద్ధమును జయపడముగ ముగించుట తగిన విధాన మవలంబించుటయే ప్రస్తుతము యుద్ధసంబంధములు కాని రాజకీయవిషయములను మేము తలపెట్టము. ఆ రాజకీయ విషయములు యుద్ధానంతరము మనము పరిష్కరించుకొన వచ్చును. అని బోసరుగారు నడిచిరి.

కార్మిక చక్షుమవారు ఆంగ్లీయుగారి ఆహ్వానమున కంగీకరించుటకు పార్లమెంటు సభలో నిష్పయించి. మేండ్ ర్మను గారు మంత్రి వర్గమున చేరుదురు. శ్రేణు గారికిని మరి యొకరిని చిన్న యుద్యోగము లియ్యబడును. పార్లమెంటు ప్రజల సభ మరల జూను నెల 3 వ తేదీన జరుగును.

వ్యాపార సంఘములవారు మిశ్రమర్తులు. మన వ్యాపారస్థులు నమోదానకు సరియైన నస్తువును సిద్ధముచేయుచుట లేదని వీరి క్లెర్కువులను ననుభవములు! అదికారణముగ్గు చీనాలో బెంజులోపిల పరిశ్రమ ప్రారంభముయనది. కడచిన విక్రయకాలమున నాపరిశ్రమాఫలములు మనలోపిలలో ప్రతిఘటించి నిలిచినవి. కొలదికాలములోనే మనలోపిల వ్యాపారము స్తబ్ధపడక తప్పదు. కార్యవర్గహాని నక్షములగు ప్రతిష్ఠాపాలకు నెలకొల్పుగల వారిని మనలో పాడచూపరా?

పార్లమెంటు సభ మరల సమావేశమగు కాలనిర్ధారణ చేయబడ నున్న సమయమున స్వచ్ఛంద వైనికత్వమును మాన్పవలయునని మంత్రి వర్గ చక్షుమవారు నడిచిరి. అట్టిమార్పును ప్రభుత్వము భావించుకో సభవారు గమనింపవలయుననియును ముందటి తరుణము రావచ్చుననియును మన మప్పడట్టి పద్ధతి నవలంబింపవచ్చుననియును వారికి బెనెంటు గారు సమాధానము చెప్పిరి.

పార్లమెంటు ప్రభువుల సభ.

లండను మే 19:— కిచనరు ప్రభువు గారు పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో నిలువ నుడిచిరి. తురమ్మలను మేసపామేయూ నోడించుటలో భారతీయులు తమసహజ శైలి మును చూపించి వారి సామర్థ్యమును మనము పొగుగ గహించుట పోరాడిరి. డార్జిల్లు ప్రాంతము సుప్రదేశము కాదు గాన యుద్ధకార్యము లవలంబింపబడు జరుగజాలవు. గాని విశేషవైద్యములకు బంపి యున్న తప్పుముల పాత్ర మించుకొనుచున్న తురమ్మల నంగీరిని మనవారు వెనుకకు తరిమివేయ గలుగుచున్నాము.

లండను మే 19:— ప్రభువులసభలో సర్ విలియముడేలు గారి ప్రశ్నకు సమాధానముగా సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారిటుల నడిచిరి. చీనాలో జర్మని మున్నగు క్రైస్తవజాతులతో వ్యాపారము పూర్తిగా నాపితము ప్రశ్ననే ప్రభుత్వమువారు తలచించుచున్నారు. జపానవారిట్లు మానివేసినది తెలియగానే చీనాలోగూడ నాపితములకు ప్రయత్నించెదము.

సామ్రాజ్యాభిమాన మహాసభ.

లండను మే 19:— నేడు గిల్డహాలులో సామ్రాజ్యాభిమాన మహాసభ జరిగినది భరతఖండము అధినితేశములు సంతకీత రాజ్యములు మున్నగు దేశములు యుద్ధవిషయ మన చేసిన గొప్పసహాయమున కార్యదేశములకు వందనము లర్పించుట కీసభ సమావేశమైనది. మంత్రివర్గమువారు ప్రాకమీషనరులు ఇండియా అధినితేశముల ప్రతినిధులు మున్నగు గొప్ప వాగు చాలమంది వచ్చిరి. లండను గురుగా రధ్యక్షత వహించిరి. అధినితేశములు హిందూదేశము మున్నగు వర్తదేశములలోని శ్రీలంక పురుషులను యుద్ధవిషయమున మహావారభావముతో తోడ్పడియున్నారు. ఇట్టిదేశముల నిజసామ్రాజ్యమున నిలుపుకొన గలిగిన ఏ మాతృదేశమువారైన చాల మహిమగదగును (కలకలము) వార్త ప్రాణముల నిలువ సమర్థులుట లో స్వార్థపరత్వ మిడుచుంతయులేదు. దూరదృష్టితో నేర్పరుపబడిన సామ్రాజ్యవిధానములన కలిగిన సుఫలితమును మన మించిత్కరమయిన చక్కగ పొందగలుగుచున్నాము. (కోలాహలము) మనసామ్రాజ్యముననున్న సమస్తదేశములవారును తమదేశముకు శత్రువులు పూర్తిగా నాశనమచేసినవైన నంగీరింతురుగాని శత్రువులకు సాయంతులగుట కంగీకరించు వారొక్కరును లేరు. (చేష్టకోలాహలము) అది ఆంగ్లీయు మంత్రిగారు నడిచిరి. అధినితేశవాది దేశములగున్న బోసరు లాగాను గూడ చాల క్షాభించుచు నుపన్యసించిరి.

దంక్రిసునాకను టూర్నిమెంట్ కోట్లన్నది.

లండను మే 20:— అయిగ్రాండు సమాద్రయిన దంక్రిసు అను నాకను జర్మనులు టూర్నిమెంట్ కోట్లన్నది. ఇద్దరు మునిగి పోయిరి.

శ్రీ చక్రవర్తిగారు సేనలను పరీక్షించుట.

లండను మే 21:— ర్మను శ్రీరాష్ట్ర చక్రవర్తిగారు శ్రేణు ప్రాంతమునది సైనిక స్థానములను పరీక్షించిరి.

ఫ్రీ డీలను విడుదలచేయుట

లండను మే 20:— సర్ హెన్రీ హోవర్డు గారిని విశేష కార్యాలయము వారికి జరిగిన గ్రంథము ప్రకటించెదను. ఈవిషయము మే నెల 8 వ తేదీన సర్ ఎడ్వర్డుగ్రేగారిచ్చిన తిరివాల్లో ముగిసింది. ఫ్రీ డీలగా పట్టుకొనబడినవారిలో ఆసమర్థులై పోయిన ప్రజలకు విడుదలచేయుటకు ఫిబ్రవరి 26 వ తేదీన జర్మనులు బోవుగానికి మాట ఇచ్చియును తిరిగి పోయినందులకు నేనుచాల విచారించుచున్నానని సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు వ్రాసిరి.

నలుమేర్మనుల దురాగతము.
రెండుపడకలు మునుగుట.
లండను మే 20:— బాస్టిను, చిసోలిటు ఆరు పడకలను నలుమేర్మనులు ఉత్తరసముద్రములో ముంచివది.
ఉభయపక్ష నాయకులు సభచేయుట.
మంత్రివర్గమువారును, యూనియన్లు నాయకులును కలిసి నేడు సభచేసి వ్యవహారమును సంప్రదించిరి.

ప్రాయు

పరాసు ప్రకటనము.

లండను మే 19:— అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి కాలమానము ప్రతికూలముగ నేయున్నది. ఏదో కొంతభీరంగుల యుద్ధములేపు వ్రాసుదగిన ముఖ్యవిషయ మేమియునులేదు. ఈజుటు తూర్పున రెండుసార్లు జర్మనులు మమ్ము దలపడ రాగ మేము భీరంగులను గాల్చి వారిని పారజోలితిమి.
లండను మే 20:— పారిసు, నిన్న సాయంకాల మిటుల ప్రకటించబడింది. కాలమాన మింకను ప్రతికూలము. మంత్రి చాల బలముగ నేయున్నది. యుద్ధమున కవకాశములేదు. బోయిస్లీ ప్రకటన జర్మనులు రాత్రిపూట తలపడ ప్రయత్నింప మేము వెంటనే వారిని నిలువరించితిమి.

అమెరికావారి డాసియాస్టీ మరుగు
సరకులకు సామ్యుచెల్లించుట.
ప్రాయు మే 20:— డాసియా యను స్త్రీమధుమిద అమెరికావారు కొంతసంఖ్యను వేసి జర్మనీ పంపించుచుండగా, వారిలో పరాసువారు పట్టుకొనిరి. దీనిమీద సరకులకు సామ్యు చెల్లించుటకు ఒకకాసము చేయబడినది. అమెరికావారు 20,156 ప్రాయులను కొలిరి. కాని రాబరు డాములో నీ సరకులకు ఎంత ధర కలదో విచారించి దాని ప్రకారము చెల్లించ బడును.

లాబాస్టీ యుద్ధము
వైనికులు చాలపరాక్రమమును చూపుట
అలచోబాదుమే 20:— లాబాస్టీయుట్టు జరిగిన యుద్ధములో పటాలమువారుగాపోరాడినవి. హిందూదేశపు సేనలును, అరేబియాపటాలములను గొప్పపరాక్రమమును జూపినవి. ఒక్కొక్కవైనికుడు చాల వైర్యముతో శత్రువులను మార్కొనుచున్నాడు. నేనానాయకులు తెలుపు రిపోర్టు వీరిని గురించి వ్రాయబడును. సర్ డగ్లసు హైలెగారు తిరిగి చాల శౌర్యమును ప్రకటించిరి.

ఆఫ్రికా

కర్నల్ సర్ బాబ్ట్ ఫారరుగారు.
ఆఫ్రికాలో చనిపోవుట.
లండను మే 20:— కర్నల్ సర్ బాబ్ట్ ఫారరుగారు జర్మనీవారు వైర్యుల ఆఫ్రికాలో జరగలు బోధాగారి వైనికో ద్యోగ వర్గములో పనిచేయుచు లైలుకే ప్రమాదమునకు గురయిన చనిపోయిరి.

రుష్యా

గవ్యము ప్రకటనము.
లండను మే 20:— అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. విస్సు లాకు ఎడమతిట్టునను ఉత్తరభాగమునను నడియాయందం తిరుగు యుద్ధము సోమవారమునా దటి తీవ్రముగ జరిగినది. బుఖారోప్రాంతమునందలి శత్రువుల పెద్దసేన ఇరుకుపడి మా చేతమరుబడి ఇన్వానిస్కా వెనకకు పారిపోయినది. జరస్సా బెల్గూప్రాంతమున శత్రువులు కానునదికి దడితట్టున నిర్ణయపడ గలిగిరి. జకోఫోవద్దక్షిణమున కదియొక్క రెండుపార్శ్వములను మేమాక్రమించుకొంటిమి వైద్యులమై భీరంగులకాల్చు బడుచు నేయున్నది. వైద్యులమునందనేలకును సేప్తరుకును మధ్యనెల్ల వైద్య విజయమును బడచునలయునని శత్రువులు చాల ప్రయత్నముచేయుచున్నాడు. మేముట వారిని నిలిపితిమి. జర్మనులు ఆవారమునాడు పట్టుకొనిన కండకములలోనుండి మేము వారిని తేటితిమి. డెలటను కొలొమి యాప్రాంతములలోనున్న శత్రుసేన చాల అలసిపోయినది. మేమీ ప్రాంతమున నెకధాటిని ముందుకుపోవుచు చాల సాత్తును వైదీలను పట్టుకొనుచున్నాము.

గెల్వీయూలోని రివ్యూ సేనలు.

వేలకల మరణము.

జిల్లా మే 21:— ట్రైబ్యూనల్ ప్రకారము గెల్వీయూలోని రివ్యూ సేనలు చక్కగా వేలకల మరణము కనబడుచున్నది. ఇంతవరకు గెల్వీయూలోని రివ్యూ సేనలు చక్కగా వేలకల మరణము కనబడుచున్నది. ఇంతవరకు గెల్వీయూలోని రివ్యూ సేనలు చక్కగా వేలకల మరణము కనబడుచున్నది.

ఇట్లీ,

ఇట్లీ దేశము యుద్ధము.

పాల్ మెంటు సభ్యులు సేనలలో చేరదలచుట.

లండన్ మే 20:— ఇట్లీ పాల్ మెంటులోని కొందరు సభ్యులు సేనలలో చేర యుద్ధము చేయుదురని కోరు మట్టణములో చెప్పుకొను చున్నారు.

బొంబాయి

సిరియానై ద్వితీయాసాక.

బొంబాయి మే 2:— సిరియానై ద్వితీయాసాక సి. ఆర్. బొంబాయి గారు కెప్టెన్ గానుండి. ఈ సాకములు కాలవద్దనుండి గాయములు తగిలినవారిని తీసికొని ఈ నెల 19 వ తేదీ బొంబాయి చేరినది.

మొయిలస్ట్రీ మరురాక

బొంబాయి మే 21:— పాలెస్టైను స్త్రీయరు నేడు యము 6 ఫుంటులకు ఈ నెల 1 వ తేదీ సీయటాలు తీసి కొని బొంబాయికి వచ్చినది. పంజాబుకు చెన్నై ప్రాంతాలకు తపాలను తీసి కొని చెన్నై ప్రాంతాలకు బొంబాయి విద్యోగియా ట్రైనింగు సేనలలో వరుసగా నెడు 12-11, 12-81 గంటలకు బయలుదేరును.

కలకత్తా

వర్తకచిహ్నమును సృష్టించుట.

కలకత్తా మే 21:— జోర్జియా మోహనపాలు సీతమనీ నాగు ఆచారము కలకత్తా చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు తీసికొని. ఈ తీసికొని ఏలర్లు పరచబడదని జారీ చేయ బడిన నోటీసులకు గానీ నేడు జోర్జియా న్యాయమూర్తులు చిట్టి చీ చిక్రా ప్రకారము తీర్పు చెప్పిరి. కాల్యుట్ కంపెనీ వారి కార్యాలయాలకు పక్ష పాడి దబ్బాల పై నున్న వర్తకచిహ్నమును పాలు సృష్టించెనని యను పాటు చేసిన పక్షపాడి దబ్బాలను నాగు ఆచారము వలన పాలుకు వద్దకు చేసెనని యనువాదార్థం వైసకు నేరము మోపబడినది. మొదట ముద్రాయించిన ఇదివరకొకసారి బొంబాయిలో నిట్టికేసే వచ్చినదిగాని ఆత డా సరకులను వికయుంపనని ప్రాసియచ్చింపన కేసు తీసివేయ బడినది. పాలు పక్షపాడిని కలకత్తా బహుళాదు కారణము నాగు విక్రయం చుచుండగ కాల్యుట్ కంపెనీ వారి న్యాయవాది మిచ్చెలుగారు చూచి వాదించినందు కేసు చేసి. పాలుకు రూ. 1000 లను నాగుకు రూ. 1000 లను జూరగా వేయబడెను. వర్తకచిహ్న మునగ ఫిర్యాదులు ఇంగ్లాండులో నెమరుచేయించి చిహ్నము మార్చమే గాను. డబ్బీయూ దానియట్టు సంబంధించిన నల్ల కాగిత ము మున్నగు వన్నీయగుడ వర్తకచిహ్నముననే చేరును 1-2 కొద్ది కేసులు బుచ్చును ముద్రాయ ఫిర్యాదుల వర్తక చిహ్నమును చురుకేముతోనే సృష్టించెనని మేము నమ్ముచున్నామని న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టుకు భాయపరచిరి.

రైల్వే గార్డు వంగదేశీయుల కాయధములను ముట్ట.

కలకత్తా మే 21:— డిక్రూజు ఆను రైల్వే గార్డు రై నెచ్చుతేకుండ వంగదేశీయులకు పిస్తోల్లను ముట్టించు ఆయుధ కాసనంబంధము నేరము చేసినందులకు నేడు కలకత్తా ఆడిషన్లు మేజిస్ట్రేటు వాడెను గారు కేసు విచారణ ప్రారంభించిరి. ఫిర్యాదుల పక్షమున పోలీసు ఇన్ స్పెక్టర్ ప్రాఫెల్ల సేతుగాలుల సాక్ష్య మిచ్చిరి. నాకు కొంత వాకలు తెలిసి నే నీయద్రాయకడ కేసి తిని. దక్కా నల్లకేసులలో ఇతర రాజకీయపు కేసులలోను ముద్రాయ నాకు వారిలో కొకరికి నేను సోదరుడనని చెప్పి ఈ డిక్రూజు నుండి యొక రివాలవరు కొంటిరి. దాని

కేసులను సామ్యుక్తంబు ఆనమాను గల బాంకి నోట్ల నిచ్చి తిరి. ఆ నోట్లను ముద్రాయార్థ పట్టుకొనినట్లు మరి 5 గురు సాక్ష్యమిచ్చిరి. కేసు జరుగుచున్నది.

మొయిలస్ట్రీ మరురాక రాజకీయ దోషము.

కలకత్తా మే 21:— మరేంద్రనాథ బెన్జీ యనునతడు రాజకీయ దోషము దేని ఆనమానింపబడి ఆపరాధాన్వేషణ కాలవారలను పట్టుకొనబడెను. వా రతనిని కాశీ నగరమునకు యూరోపియనుల కావలిగొప్పించిరి. ఆచట వారు పోలీసు వారి కప్పించిరి. ఇటీవల పంజాబులో జరిగిన రాజకీయపు నేరము లలోని తిరిగి సంబంధము కల దని ఆనమానింపబడినది.

ఇంగ్లండ్ భార్యలను పెండ్లియాడుట.

మద్రాసుని నెవన్సుకు కమిటీ చేయుట.

కలకత్తా మే 20:— ఎవర్లను పండితులు ఇల్లిన ఆను, నతడు తన మొదటి భార్య తీవించి ముందగ తాను బ్రహ్మచారి యనియు, ఆసలు పెండ్లికాలేదనియు బాంకి, అగ్ని మేరీ, వ్లాతు గి బు న ఆను నా మె ను వి వా వా మా డె ను. దీనిమీద ఇ తని మై కేసు . తీ సి కొ ని రా బ డి న ది. ఈ కేసును, జే. కామెలు గారు విచారించి, మద్రాసుని నెవన్సుకు కమిటీ చేసిరి. జానినుమీద విడుదల చేయుటకు మోక్షార్థము ఉత్తర విచ్చునరకు ముద్దయని కోర్టులో నుం దవలసివని కూడ మేజిస్ట్రేటు గా తర్జుమిచ్చిరి. మోక్షార్థ నెవన్సు తిరిగి జాను 20 వ తేదీ ప్రారంభమగును.

చందీచరణ బానర్జీ గారి కుమారుడు

లాసి చేయమీద నుండుట

బ్రతికినది తేది తెలియకండుట

కలకత్తా మే 20:— బంగళాలో నున్న ప్రసిద్ధ గ్రంథ కర్తలగు చందీచరణ బానర్జీ గారి కుమారుడు న్ను ముంచివేయబడి లాసి చేయమీద నుండెనట. పీఠ ఆమెరికా విశ్వవిద్యాలయములలో డాక్టరు పరీక్షయందు కృ తార్థులై ఇంగ్లాండుకు వచ్చుచున్నాడు. కొంతకాలము ఇ స్ట్రా డులోనుండి హిందూ దేశమునకు రావలసి యుండెను. అంతలో నీ యుద్ధము కలిగినది. పీఠ బ్రతికినది తేది తెలియకు బ్రతికినవారిలో పీఠ చేయలేదు.

హిందూ దేశపు విదేశ వ్యాపారము

కలకత్తా మే 20:— 1915 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన హిందూ దేశపు సముద్ర వ్యాపార లెక్కలను బట్టిచూడగా, ముప్పిలోకంటే దిగుమతులు, ఎగుమతులు, హిందూ దేశమునకు తెప్పించి మరయొకచోటికి పంపిన సరకు తగ్గినది. 9 కోట్ల 29 లక్షల రూపాయల సరకు దిగుమతి యైనది. 12 కోట్ల 22 లక్షల సరకులు ఎగుమతియైనవి. 22 లక్షల రూపాయల సరకు హిందూ దేశము నకు తెప్పించబడి మరయొక ప్రదేశమునకు పంపబడినది. దిగు మతులు నూటికి ఒకటి ఎగుమతులు 11. విదేశములనుండి మన దేశమునకు వచ్చి తిరిగి యెగుమతియైన సరకు 29 వంతులును తగ్గినవి.

దిగుమతులలో 21 లక్షల రూపాయల పంచదార, ఏడు లక్షల రూపాయల నూనె, 6½ లక్షల రూ॥ ల ఇనుపసాముగి వృద్ధియై 18½ లక్షల రూపాయల నూలు నేతపరకును తగ్గి 2. ఎగుమతులలో, లక్ష రూపాయల ల కాఫీ, 1 లక్షల రూ 100 ల పప్పునును, 2 లక్షల రూ 100 ల మియాలు, 2 లక్షల రూ 100 ల పసు పెట్టి చర్మములు వృద్ధియై నవి. 10½ లక్షల రూ 100 ల బియ్యము, 2½ లక్షల రూ 100 ల చమురుగింజలు, 18½ లక్షల రూ 100 ల సల్ఫేరు, 12½ లక్షల రూ 100 ల పడుకు పెట్టి తోళ్లు, 10½ లక్షల రూ 100 ల వడకనిఉప్పి, 100 లక్షల రూ 100 ల ప్రత్తి రవానా తగ్గినది 1000 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ తో పోల్చి యెడల, దిగుమతులు నూటికి 36 వంతులును, ఎగుమతులు 40 వంతులును తగ్గినవి దిగుమతి సరకులలో పంచదారయు నేతపరకు లును వృద్ధియైనవి. లోహములును, బట్టలును తగ్గినవి.

గోధుమలు, పప్పుదినులు, మిరియాలు వాజా వృద్ధి యై, కాఫీ, బియ్యము, పసు పెట్టి తోళ్లు, చమురుగింజలు, ప్రత్తి, వార, గోనెసంయు తగ్గినవి. 17 లక్షల రూ॥ ల విగుమతి యైన ఆహారపదార్థములు వృద్ధియైనవి కాని 20 లక్షల రూ॥ ల దిగుమతియైన, ముతకపదార్థములు తగ్గినవి. తయారుచేయ బడిన సరకులన్నియు దిగుమతితగ్గినవి. కాని మందులు, సి మెం టు, అగ్గి పెట్టెలు మూత్రము వృద్ధియైనవి. కొటి 36 లక్షల రూపాయల ఆహారపదార్థములు పానీ యములు, పానాకు కొటి 37 లక్షల రూ॥ ల ధాన్యము పప్పు దినుసులు, పిండియు, 14 లక్షల రూ॥ ల కాఫీ రవానా తగ్గినవి.

కడవిక నెలలలోనే వికోపారాప్తియలకు బియ్యపు రవానా లేదు. ఒక్క ప్రాన్సుకు మాత్రము 31 వేల 2 వందల 81 వాండ్రుల బియ్యము యెగుమతియైనది. 583 లక్షల రూ॥ పాయల గోధుమల యెగుమతి వృద్ధియైనది. 583 లక్షల రూ॥ ముతకపదార్థముల యెగుమతి తగ్గినది. 257 లక్షల రూ॥ ప్రత్తి, 67 లక్షల వార. 96 లక్షల రూ॥ ల తయారుచేసినవస్తువులు. 23 లక్షల రూ॥, వారసంయు, 47 లక్షల రూ॥ వాంగవ్యయెగుమతి తీగించినది.

చెన్నై పురిలో నూటికి 49, బొంబాయిలో 49, బర్మాలో 41, సింధులో, 40, బంగారములో, 21 గుమతులు 24 వంతులు తీగించినది. ఎగుమతులు సింధులో 61, బొంబాయిలో 45. బంగారము, బర్మాలలో 37, చెన్నై పురిలో 25 వంతులు తగ్గినవి తెక్కిన వారములకంటే ఏడవ మొదటివారము మూడవ వారములలో, వర్తకము చురుకుగా నొసగి. యుద్ధము జరుగుచున్న కోజులలో కలకత్తా 51, బొంబాయి 25, కరాచి 8, రంగూను 2, చెన్నై పురి 4 వంతుల రవానా వర్తకమును చేయుచున్నది.

1914 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ తో పోల్చిన ప్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, ఇటలీలనుండి దిగుమతులు చూపకగినవి. కాని ఆమెరికానుండియు, స్వీడను నుండియు సరకుల దిగుమతి వృద్ధి యైయ్యెను. ఒక్క స్వీడనుకు గక్క తక్కిన వికోపారాప్తియు, లకు, ఎగుమతితగ్గినది. గ్రేటు బ్రిటనుకు 6 లక్షలు, ఇటలీ 7, రుష్య 13, ప్రాన్సు 78, హాలండు 57, ఆమెరికాకు 38 లక్షల రూపాయల యెగుమతి వ్యాపారము తగ్గినది. తెల్లియము నుండి ఎగుమతిగాని, దిగుమతిగాని లేదు.

వ్యాపారమునకు తగి నన్ని స్త్రీయరు లీయధ్యతేవు. ఆయి న ను, ఏ ప్రెల్ నెల లో, 289 స్త్రీయరులు వచ్చి, 356 స్త్రీయరులు ఇతర దేశములకు వెళ్లినవి. 1914 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ తో పోల్చి నూచి నయెడల హిందూ దేశముకు, వచ్చిన స్త్రీయరులలో 23 తగ్గినట్లును, హిందూ దేశమునుండి బయలుదేరి వెళ్లినవి. 47 వృద్ధియైనట్లును, తేలుచున్నది 1915 వ ఏప్రిల్ తో బంగారమునకు 25 బొంబాయి 63, సింధు 19, చెన్నై పురి 105, బర్మ 27 స్త్రీయరులు లను వచ్చి, వరుస 36, 62, 23, 174, 56 బయలుదేరి పోయినవి.

లాహోరు

లాహోరు కుట్టుకేసు.

ప్రత్యేక కమిషనరులు విచారించుచుండుట.

కిర్వాజుసింగు క్రానుపరీక్ష.

లాహోరు మే 20:— లాహోరు కుట్టుకేసులో నిన్న తిరిగి విచారణ ప్రారంభయెను. ఈ సంజ్ఞాభువన కిర్వాజు సింగు ముద్రాయుతువు స్త్రీవలనలన క్రానుపరీక్ష చేయబడెను. లాహోరాముగా రడిగిన ప్రశ్నలకు సాక్షియట్లు సమాధానము చెప్పెను:— జయిలుదారు తెలసింగుతో గాని, ఆగ్రావరు మూలసింగుతో గాని నాకు బంధుత్వము లేదు. కుట్టుదారు లేయేవద్దకు లవలంబించ దలచుకొని ననది, ఏమిదయె చున్నది ఎప్పటి కప్పుడు ఆయిత సరము పోలీసువారికి తెలియజేయుచున్నట్లు నేను ముకుందలాలు పూరి గారిలో చెప్పితిని. కాని నేనే సం గ తిని ప్రాసియ్యలేదు. నోటిమాటక చెప్పుచు వచ్చితిని. టోమ్మిచ్చుగారు అధికారి ప్రాసిక ఉత్తరమును గురించి, నే నెప్పుడు బలవంతసింగుకు చెప్పియుండలేను.

సాక్షి తనవాజూలములో కొన్ని సంగతులు జరిగి నట్లు చెప్పెను. ఏమేసంగతి ఎక్కడ ఏమేలేదని జరిగినది తెలిసి కొనుటకు డి. ఆర్. మనిగారు క్రానుపరీక్ష చేసిరి.

డాక్టరు ఎం. ఆలముగాకి సాక్షి యట్లు జవాబు చెప్పెను:— మా గ్రామములో ఏమి దురుషద మందిమీద ఒక కేసు వచ్చింది. శిక్షాస్ఫూర్తి 10½ సెక్షన్ క్రింద ఈ కేసు తీసి కొని గాబడినది. ఈ కేసును ఎక్స్ ప్లూ అసిస్టాంటు కమిషనరు, షేకు నిజాము ఉద్దీగాను విచారించి. ఈ కేసులో నేను కూడ ముద్రాయలలో నుంటిని. తరువాత మమ్ము నందరిని విడుదలచేసిరి.

ఆర్. ఎ. మి. మి. గార్జీ క్రింది సంగతులను సాక్షి కడిగి తెలిసికొనిరి:— నేను (సాక్షి) ఆయిత సరమునుండి, లాహోరుకు కొన్ని బాంబులను తెచ్చితిని. ఒకటవ నాబరు ఇంటిలో వార వాసుసింగు ఆలములలో పెట్టి నాను. తరువాత నేను పోలీసు

వారిదగ్గరకు వెళ్లి సంగతి సందర్భములను తెలియజేసింది. పోలీసువారు తెలియజేయగా లాలోకి పోలీసు స్టేషను మీదపడి దోచుకొనిన బాగుండునది నేను క్షుటదారులకు తెలిపింది. పోలీసువారు క్షుటదారులను దారిలో కాచి, అందరినీ ఒక్కసారి పట్టుకొని దలచిరి. తరువాత 21 వ తేదీని ప్రారంభించబడిన కాలి తరువాత, 19 వ తేదీకి మార్చబడినది. ఇందు చేత వ్యతిరేక, వీరు స్టేషను మీదపడినారు.

కాఫ్ అరిగారడిని ప్రశ్నలకు సాక్షియై తెలియజేసెను. నేను పోలీసువారి దగ్గర వాక్యాల మిచ్చినప్పటికి అమానుసింగు అప్రొగరుగ తిరిగివచ్చి వాడు తెలియదు. మూల సింగుకు బదులుగా విప్లవపక్షములో నొకరుగ నన్ను నేర్పించిరి. తరువాత వారు సంబంధించినవని నన్ను చేయవలసి.

కమ్మియవరులలో నొకరుగగా సాక్షి యిట్లు తెలియజేసెను:— మొట్టమొదట, నేను పింగళేను బంగారీ యనుకొంటిని. పోలీసువారి కిరసినిగురించి తెలిపిన సంగతులలో నిట్లు చెప్పితిని.

పింగళేనాడ సాక్షిని (కాసుపరీక్షచేసి పరీక్షించగా నట్లు బదులు చెప్పెను. — గ్రామము పడి నా బట్టలు కొన్ని పొడయినవి. వీనిని నాతో తెచ్చుకొంటిని. నాకు కిరసిమాకాలి నది. ఇది సామాన్యమైన దెబ్బ కాని విశేషమైనది కాదు. మైద్యునిదగ్గరకు వెళ్ళి నక్కరలేకుండానే నాకు నయమైనది.

జగత్తింగు, ఇతరు స్నేహితులతో, సాగ్లోధా దగ్గర నున్న గుర్రపుడకముందు ప్రదేశమునకు వచ్చెను. వీరిక్కడకు వచ్చినమాట నిజమే యని రాజేంద్రసింగు అను గుర్రపు రౌతు లేన సాక్ష్యములూ ప్రసవరచెను.

ఫించను పుచ్చుకొనిన, చందాసింగు అనునతడు కర్తరుసింగు ఎప్పుడు ఆమెకా వెళ్లి తిరిగి వచ్చినది తెలియజేసెను. ఇతడును రూరసింగు అనునతడు ఏమేమి చేసినది ఇట్టి సాంసింగు లాబరుదారు సర్వాగారు కూడ సాక్ష్య మిచ్చిరి. దాక్తురు అలముగారివలన కాసుపరీక్షచేయబడి, యిట్లు చెప్పెను. — వలసనుండి వచ్చినవారు యూసింగు గ్రామమున వచ్చి అతనిని చూచెడివారు.

మద్యులలో కొందరిని కొట్టులో చేసిన సంగతినిగురించి, హిరసింగు లంబరుదారు, సరసింగు, మాప్రసాదు, శ్రీరాము, చనకసింగు లంబరుదారుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

బలవంతుసింగు ఇంటిని పోలీసువారు కోధించి పిస్తోలుతో కాల్పులుకొని సిద్ధముగ నుంచబడిన రి తోటలు పట్టుకొనిరి. ఫలాని ఫలాని కన్నులు దొరకినమాట వాస్తవమని, బాధితమైన గోపాలసింగు, చూటాసింగు, సంతకములు చేసిరి. వంతసింగు, రూరసింగు మారనామసింగు ఎప్పుడెప్పుడు తమతమ గ్రామములకు వచ్చినది రల్లాబరుదారు, ఇందరుసింగుగారు తెలియజేసిరి. మారనామసింగు ఆమెకానుండి వచ్చినతరువాత, గ్రామమునకు అతల నూతిదగ్గర నున్న ఒక కట్టములో సామాన్యమైన కాలము గడపెను. వీరుముగ్గురు, దొరతమువారికి వస్తులు చెల్లించవద్దనియు, లంబరుదారులు దునుకు తీసికొని తాలూకాఫిసులకు వెళ్ళునప్పుడు దోచుకొనవలసినదనియు, రాజుద్రోహ గీతములను, చదివి, ప్రజలను దొరతనమునకు ప్రోత్సహించును, అండ్లములు హిందూదేశమునండి వెళ్లిపోవుచున్నారనియు, జగ్గులు రాజ్యమునకు వచ్చెదరని లేనిపోని సంగతులను కల్పించి ధర్మకాలకుపోయి ప్రజలకు ఉపన్యాసములిచ్చె వారు.

సిహరులో జగ్గు గానునట్టి కొన్ని నోట్లు దొరకినవి ఈ నోట్లు ఇతరదగ్గర కట్టు వచ్చినప్పటినుండి సంబంధించిన, కాగితముల నకలను నేవలనుబాంకు గుమాస్తా వీరభాను అనునతడు, దాఖలుచేసెను. క్షుటదారులలో నొకనిదగ్గర నోట్లు ఎట్లు వచ్చినది? కీర్తిశేఖరులయిన రాయబహద్రుగ లాచందు నూకారా సామలగారిభార్య గుమస్తాయగు కిర్పరాము సింగు అనునతడును, రామచంద్రుడును తెలియజేసిరి.

బాయి పమానందు సామ్యుకొరెరుగా, బాను నూరు రూపాయల నోట్లు అయిదు ఇచ్చినట్లు, అధియ సాక్షి చెప్పెను. పరమానందుని గుర్తించెను. రాజారాము వై సంగతులకు ధృవపరచెనాని, సామ్యుతీసిగిని కెల్లెటకు వచ్చినది పరమానందు కాదనియు అతని నొకరాయు, ఇతనిని వరాలు దగ్గరకు తీసికొని పోయినప్పుడు సామ్యు ఇత్యుబడిదాయు, మాత్రము భేదముగ చెప్పెను. గర్వ మెంటు అడ్వోకేటు అడిగినదానికి ఇట్లు బావాలు ఇచ్చెను.

అరుసంతవర్షముల క్రింద 110 నెక్లను క్రింద పరమానందును కొంత చర్మ తీసికొనిరాబడినది. అతడు నేనెవరికి బామీనుఉంటిని. పరమానందు కీరకు డొక నిక్క అయియుండును. నేను మాకముసింగు ఇతడు తలపాగానుట్టుకొనినాను.

రాజారాముతో వచ్చిన బాంబు ఒకడు టోపీపెట్టుకొని యున్నట్లుక సాక్షి చెప్పెను. కట్టుకొనినప్పుడు ఇందరు సింగును కొన్ని కాగితములు దొరకినవి. వీనిని సర్దారు సుఖసింగుగారు దాఖలుచేసి ఇది కేలికలిపిలో వ్రాయబడినట్లు తెలియజేసిరి. గుర్తులసామాన్యముచే, వీనిని చదువగా చాల రాజుద్రోహకరముగ సంగతు లిందులో వ్రాయబడియున్నట్లు జేరినది. మచ్చుకు కొన్ని భాగములు కోర్టులో చదివి విశించబడినవి. నేను (సాక్షి) బాయి పమానందు ఇంటిని ఫిబరవరి 20 వ తేదీని హిందూదేశ చరిత్రగ్రంథములకొరకు కోధించితిని కాని ఒక పుస్తకమును దొరకిలేదు. ఇతడు పిల్లలకు 25 వ తేదీని కట్టుకొనబడిన. జగ్గురాముదగ్గర పిహరులలో కెడునోట్లు దొరకినవి. ఈ సందర్భమునకూడ నేను విచారించితిని. ఇది రాజారాము, బాయి పరమానందుల వని లేదని. ఇతని సాక్ష్య మింకను ముగియలేదు. నాటికి కోర్టు కట్టివేయబడినది.

సిమ్లా

గోధుమల టోకుధరలు.

సిమ్లా మే 20:—సిమ్లా నాయాధరలలో గోధుమల టోకున నాయాధరలకు విక్రయించబడినది.

లాహారులో	రు 10-0 కి 11 శేక్సు.
మిరలులో	,, 10½ శేక్సు.
జగ్గులభూరులో	,, 9½
డిల్లీలో	,, 9½
కాన్పూరులో	,, 9½

పేగు మరణములు.

సిమ్లా మే 20 —మే 15 వ తేదీతో అంత మొందిన వారమునందు మనదేశములో 1566 మంది పేగుగోగము తగిలి 1826 మంది చనిపోయిరి. బొంబాయిలో 894, చెన్నపురిలో 6, బంగారుము 6, బీహారు, బరిస్సాలలో, 24, సంయుక్తరాష్ట్రములలో, 85 పంజాబులో 48, బర్మాలో 52 మధ్యరాష్ట్రములలో 61, సహ్యాద్వరాష్ట్రములో 51 మందియు చనిపోయిరి.

సర్ శంకరక నాయుగారు

సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహకసభకు నేమింపవలెననింలా, మే నెల 21:—సర్. సి. శంకరక నాయుగారు సర్ హార్వర్డు బట్లరుగారిసానున సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహకసభలో ఎక్స్యూకేషన్ మెంబరుగ నేమింపవలెదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

రాజ ప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త

యధ్యక్షులునుమంతియధ్యక్షుల కాటంకులు కలిగించుట సిమ్లా మే 21—ఇజరుకావలకు తూర్పు ప్రక్కను పరారు వారాక్రమించుకొనిన స్థానులను వారు బలపరచిరి శత్రువులను తలెమి. సోవారముగా తి వెద్దరన్ను కరిసి నది. మంచుదట్టముగ పడినది మంగళవారమునా డెచ్చటను గూడ యధ్యక్షులసాగలేదు.

వైద్యులు కోటలను వాడట

వైద్యులు కోటలలో ఎడమ తట్టు ననున్న కోటలను జర్మనులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. ఫింగులను విస్తారముగ కాల్చుచున్నారు. ఉత్తరమున జోస్టాపురదగ్గరవ్యవసాయి తీవ్రముగ దలపడి ఫింగులను కాల్చి జర్మను వైరికుల సరిస్తారముగ హతము చేయుచున్నను జర్మనులు సానునది. కడిభాగమున సింపట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. వైద్యులకును సిస్ట్రీబుగడకలకును మధ్య జర్మనులు తీగ కంచెలకు సమీపించి 2 రవ్యుల కందకములను పట్టుకొనిరి. జర్మనులలో వేలకొలదిగవారులైరి. బాల్టికు పరగ బాలో రవ్యులు జర్మనులకు వెన్నంటి పోయెను.

వివ వాయువు లవసరము

యధ్యక్ష నియమములకున వ్యవసరములను వ్యాపారముగ జర్మనులు వివ వాయువులను ప్రయోగించుచున్నారు. కాన మనముగూడ నిటి దాయభూమివిధానము నవలంబించుట యవసరమని ఆంగ్లపక్షము దొంతనములవారు నిశ్చయించిరి కిచ్చనపుపుగారునుడివిరి మందుగుడుపాంబులునున్న గువారిచేయువారు వాని చాలమునికి పంపవలసియుండుట చేకొంచెము వెనుకబడిగాని ఇప్పుడు చాలకష్టపోవని సార. భైమైజి.అత్యుపగ్రవకరములగు బాంబుబుగ్గిగానిధ్యుగును పశ్చిమ గెలిసియాలో రవ్యులు వెనుకకు బోవుట వలన కార్మితులనులలో నున్న రవ్యులనేనలుగూడ వెనుకకు బోవలసివచ్చినది. ఇప్పుడు రవ్యులను తూర్పుకార్మితులను మొదలు వైద్యులనువారు కావచ్చి మొలు విశ్వలూనది వడకును బలమైన స్థానము నేర్పరుచుకొని యున్నారు.

గారిపోలీస్ దిగుట.

గారిపోలీస్ మన నేనుదిగుట మహాసాహసకార్యము అతలప్రదేశము సుగముగా నందున విజయమంత కిఘ్త్రుగాలభించుట లేదుగాని తురుష్కులను చాలవరకు వెనుకకు బంపుట జరుగుచున్నది. మెహబూబ్ మియాలో హిందూదేశపు వైరికులు గొప్ప విజయమును బొందిరి. ఆ దేశము లోనున్న శత్రుసేనలన్నిటిని నాకు తలెమిచేయుచున్నాను. ఇంకను రిలక్షలయిది క్రొత్తవైరికులు కావలెనని కిచ్చన ప్రభువుగారు నడిచిరి.

అధికారుల ప్రకటన

దార్జిలింగ్ లో ఆంగ్ల పక్షము నేనలను దినమును కొంత ఆకూల్యమును బడయుచు నేయున్నాను ఈనెల 12 వ తేదీని శత్రువులకు గొప్పనష్టము కలిగినది. జనరలు కాన్స్ బ్రిగేటుగారి వైద్యభాగమున దాకినశత్రువుల వాలోడించి చాలమందిని హతముచేసి తలెమిచేసిరి. మనవాడు రెండు ఘూర్కావైద్యములతో ½ మైలుదూరమువరకును మందునకు పోయి, ఆరాత్రి శత్రువులు తీవ్రముగ దలండుచున్నను, ఆస్థలమును మేముబలపరచితిమి. 16-17 తేదీలయిది లాంకపైగు వైరికోరియున్న మరొకంత ముందుకుపోయిరి. 17 వ తేదీని మన ఫిరంగులగూడ మందించినవని అధికారులు ప్రకటించిరి.

బర్మా

రైలుకట్ట తెగుట.

రంగూను మే 2:—లాంబోకాఫా లోహమాగ్గమున మాయిహంగునకావల ధోబోసిదావోలకునడుమ రైలు కట్ట 898 వ మైలువద్ద తెగినందునకు వంతెన బుట్టివచ్చెందునకు రైలుసరసరగ పోబాలవు. సరకులు టపాలుమున్న గునవియున్న యును మరల తెలుపురకము మార్పుచుచుండును. ప్రయాణికులుగూడ మారవలెను.

క్వీక్రాను కోటంగోలకు నడుమగట్టు మరాఠుత్తు పూర్తియైనది. బండ్లు సరసరగ పోవుచున్నవి.

బర్మా లెఫ్టనెంటుగవర్నరుగారి కుమార్తె పెచ్చి

రంగూను మే 20:—సిమ్లా మెయిమయలో లెఫ్టనెంటు గవర్నరుగారికుమార్తె ఇజబెలు ఆపంసనకన్యగారికి బర్మాకొరతమువారి వివాహకట్టరి డబ్బూ. కే. కయిరు గారికిని వివాహము జరిగినది. రంగూనుడివుగారు రికరెంకు బాండుధర్మగారి సహాయముతో నీ పెండ్లిచేయుచిరి.

శివు లెక్కలను తయారుచేయుట.

ముద్దాయి వాక్యాలము.

రంగూను మే 20.—గ్రహం అందు కంపెనీ వా జమా ఖర్చు సందర్భములో తప్పులెక్కలను తయారుచేసినందునకు పా. సి. ఇల్వేగారిమీద దావాచేయ బడినది. జనేవరి నుండి ఈ కేసు విచారింపబడుచున్నది. ఫిర్యాదు పక్షపుకేసు నేటితో ముగిసినది. ముద్దాయి వాక్యాలము లో నిట్లు తెలియజేసెను:—నే నేనుయు నెరుగను. జ మారి ఖర్చులెక్కలతో వా కేమియు సంబంధము లేదు. ఇది ఆకాంటుడిపాగ్గుమెంటుపరి దీనికి తీకాకారి బాబు ప్రధానాధికారి. 2,02,45 రూపాయలకు బర్మధాన్యపు వ్యాపారసంఘము వారికద్దకుండి నాకురాలేదు. ఈచెక్కుమధ్య వర్గ తవరివ్వారా రాలేదు ఆకాంటుకాఖకు తిన్న గావచ్చినది. ఈవద్దకుదు చిగాలో జమకట్టబడినది. దగాచేయు ఉద్దేశము నేను బర్మాలో పద్దలకుజమకట్టలేదు. దగాచేయలయునని గ్లాసులోని ప్రధానకార్యాలయమున కేమియు వ్రాయలేదు. వ్రాయు ప్రయత్నించనులేదు. మల్లాదాపుడ్డు కంపెనీవారి తె ఖలస్థితిగతులనుగురించివీరికేమియు తెలియజేయలేదు నిట్లుగా రికి బదులుగ అధికార కేత్య కొన్ని ఉత్తరములు వ్రాయబడినది. వీరిలో వాకే ప్రమేయములేదు.

ముద్దాయి చాలవరకు పరిక్షింపబడెను. ఇతని పరిక్ష ముగియలేదు. తి.గి శత్రుజుగును.

పరుల ప్రాణసంరక్షణము కొరకు లేన ప్రాణమును గోల్పోయిన యుత్తమపురుషుడు.

ఏప్రిలునెల 27 వ తేదీని కాన్పూరువద్ద రామకుమారుడను నొక ప్రాహ్మణుడు గంగానదియు దీచుచుండెను. అంతలో ముగిసిపోవుచున్న యొక బాబుకు కొట్టుకొనుచుండుట వాతకు చూచెను. రామకుమారుడు చాలసేపటినుండియు ఈచుచుండుటలకు చాలనలసియుండినను వెనుదీయక వెంటనే ఈని వెళ్లి ఆ బాబుని రక్షించి దరిజేర్చును గాని అయాస మత్సరిక మగుటచే రామకుమారుడు రక్తము కక్కికొని 5 నిమిషములలో చనిపోయెను. (హిందూపేట్రీయలు)

స్థానిక వార్తలు

జీవప్రశ్నోత్తర రాజయోగ సారాంశము. - శ్రీపరమహంస గుర్చివాసవిష్ణుగారిచే రచింపబడిన యీ గ్రంథమును కృష్ణా ప్రతియొకటి మాతావ్యాలయమునకు పంపబడియున్నది.

నీమతపాఠ. - త్రైయిక్ క్రమముగను సకాలమున ననువదించుచు నీమతపాఠ శరీరావధాన మధ్యాహ్నము 12-30 కి బహ్యుదాతయగును; పోస్తరాత్నములవాకి 2-30 వే జాబులియ్యబడును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము. - ఎల్లండి : ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు ఆర్థిక పిల్లవీధిలోని బ్రహ్మసాసన మందిరమున కె. పున్నయ్యగారు ప్రార్థనలు గావించి ప్రసంగించును.

మరియొక అగ్ని యోగదః. - మొన్న సాయంత్రము సుమారు 4-30 కు వ్యాసర్వాడియం వొక గడ్డిపప్పుతగల బడి, పోలిసువాన కెల్లి మంటల నావనంతలో రమరమి రెండు కంకలరూపాయలు నష్టమాయును.

కల్లకొమ్ముది. - కిరీఘామణము శేంకటరంగా చార్యులుగారు తమ విరచితమగు కల్లకొమ్ముయొక్క ప్రతి పాఠానికి మాతావ్యాలయమునకు బంపిరి. మేము వారి కందుల కొంతయు కృతజ్ఞులము.

నిమ్మ బాల్మధర్మరసంస్థము. - ఎల్లండి ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు సెంబూరునందలి వొలస్లింగ మొదలియారు సీరి సెంటరునందు స్వామిబ్రహ్మసందాదులు "ఉద్ధరణోపాయము" లను గుఱించి ప్రసంగించును.

భగవద్గోపనాస్రము. - ఎల్లండి ఉదయము 7 గంటలకు తొండమండలం డ్రైన్మూలుమలనందు పండిట్ లక్ష్మీనాచార్యులుగారిచే భగవద్గోపనాస్రము గావించ బడును.

శ్రీశంకరజయంతి. - ఆత్మైశ్వర్యస్థానములగు జగద్గురు శ్రీశంకరాచార్యులువారి జన్మదినోత్సవము మొన్నటిదినము తంబుకెట్టిపిల్లి 119-వ సెంబూరునందు జరిగెను. ఉదయము పదిగంటలకు ప్రాహ్లాదులచే వేదపారాయణము జరిగెను; సాయంత్రము పానకపూజ జరిగెను.

మదరాసు కార్మికేషన్. - ఈ కార్మికేషన్ బహుమతుల సూచించుచుండెను వెల్లెక్ అనునాతడు మాడునెలలు ప్రచురించుచు పుచ్చుకొని డెంబునూరుకు వెల్లిరి. వీరి స్థానమున రాజ్యగౌరవి ఆర్జింగుగ పని మాచెడద.

భగవత్తత్వబోధినిసభ. - శే.పు.ఎల్లండిఈరెండు రోజులు సాయంత్రము ౪ గంటలకు హిందూలియూజిలలో న్యూలులోల్లో పండిట్ లక్ష్మీనాచార్యులుగారు తిరుమం ద్రైయాశ్వార్య చక్రవర్తి కాలక్షేపముచేయుదురు.

మిల్లుప్రశ్ననునకు శిక్ష. - వెరెంబూరు కట్టాజిక్ బల్లలో పనిచేయు సారాయలస్వామి యను వాడు ఒకనాడు కట్టాజిక్ పిమ్మట మిల్లును కదలి వచ్చుచుండగా కోడలచేయ దినపుడు వాడు విలువగల గుడ్డ నొక్కటిని తన శ్లోవతికి గవల కట్టుకొనియుండుట బయల్పడినది. చీఫ్ ప్రెసిడెంట్ సీ బిజ్నెస్ మెన్ గారు వారికి నాలుగు నెలలు కనకశిక్ష విధించిరి.

పోరుగువానిచే పట్టయివ్వబడుట. - షీర్కొఅను షీర్కొకు సుమారు ౧౦౦ నెలలొకటికొండలకు చెన్న పురచేరి యుచుండగా వీరాసామినాయకర్ అను నొకనియొంటికి పోరు బస చేసి, యీనెల 15 వేదినాడు వీరాసామినాయకర్ బంధువు 40 రూపాయల మొత్తమున కొంగించెను. మేజిస్ట్రేటు గారు మద్యముకే అనునెలలు కనకశిక్ష విధించిరి.

ఆకస్మికము. - మొన్న బుధవారము మధ్యాహ్నము ౧౧ గంటలకు వొక కండవ్య మొదటిపిల్లిలో నొక యిలువ తగల ను. గానియందు గోలేలులు చేర్చబడియుండెను. ఫయర్ క్రా మున్నగుసాధనములతో నాలుగుగంటల కంతయు లాగివేయబడినది, యంతలోనే ఆయిలును, అందరికీ ములలో ననేకములు కాలి సాత్తునట్లు కలిగెను.

నమ్మకద్రోహము. - పుచ్చుకొని ఆర్. బి. దొరసామిపిల్లియను నానయ్యుండెడి నీకలనంబంధములగు ఉపకరణములను కొన్నింటిని నాడుగకు పుచ్చుకొని, మరల నడుగగా నది తనచేయని బొంకి నమ్మకద్రోహము చేసినందు లకై చార్జి కాబడిన హాఫీసుమాన్యురు సాహెబు అను వారి మీది దావాలో మద్యయిమిద సమ్యును జూర్యుగటను మేజిస్ట్రేటుగారు తుర్తర వొసగిరి.

దొంగతనము. - తిరునెల్వేలిజిల్లా, తిరుచ్చందూరు లో వ్యాపారము చేయుచుండు మైకేల్ ఫెర్నాంండెజ్ అను నాతడు వైద్యార్థుడు చెన్న పురచేరి కడచిన మార్చి నెల 19-వ తారీఖునాడు డెవలర్ అనుపల్లి గుమ్ముచెంత నిలబడియుండగా, నాతని రూకలసంచి యపహరింపబడినది; అందు కరెక్ట్ సీకోటును, రొక్కమును కలసి 890 రూపాయలుండెను. ఈ దొంగతనము నాతడు పోలీసువారికి రిపోర్టుచేసి తిరుచ్చందూరునకు వెలిపొయెను. పోలీసువారు విచారింపి ఆనెల 22-వ తారీఖునాడు జయరాం అను 16 ఏండ్లవానిని మరణశిక్షని అనుమానముమీద ఆరెస్టుచేసిరి. ముగ్గురిలో నొక్కడు తననం తరము చనిపోయెను. జయరాం అనువాడును, వరి యిద్దరును ఎగ్జ్యూట్రులో చీఫ్ ప్రెసిడెంట్ సీ మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింప బడిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు జయరామునకు రెండేండ్లు కఠినశిక్ష విధించి, వానిని రెంజావూరు జైలులలో నుంచవలయునని యుత్తరవుచేసిరి. తక్కినయిద్దరిమీద నేరము బుజ్జువుకా లేదు. కాబట్టి, వారిని విడుదల చేయుటకు ఆజ్ఞావొసగిరి.

దొంగచేద్రాలు చేయుట. - దక్షిణకల్లూరు రా డిగారికి కాకినాడలో నొక ఏజంటు గలడు. ఈరాడిగారి ఎట్టెలు ఇతడు కొట్టెట్టెవాడ్లువారి యధీనమున నున్నది. గోదావరిజిల్లా కలెక్టరుగారు 1912 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెలలో రాడిగారిచేర 1500 రూపాయలకు చెక్కును పంపిరి. ఈ చెక్కు నమ్మ విషయమును ఆకాకినాడ ఏజంటుగారి పొద రుడగు ఎన్. కృష్ణమాచార్యులువాడు చెక్కువిషయము నెలులనో యెట్టి రాడిగారిచేద్రాలు తానే చేసి ఆచెక్కును పుచ్చుకొని మదరాసునకు హెడ్డాఫీసులో చానిని మార్చి యానైకము నెత్తికొని పరారయ్యెను; మూడేండ్లకాలము పోలీసువారికి దొరకక; నే తప్పించుకొనుచుండెను. తుదకు వా డీనెల 15 వ తేదీనాడు కాకినాడలో ఆరెస్టుకాబడి చెన్న పురకి నిలుచుకొనిరాలడెను. ఎగ్జ్యూట్రు కొట్టెలో చీఫ్ ప్రెసి డెంట్ సీ మేజిస్ట్రేటుగారు కొంత విచారణజరిగించిరి. పోలీసు వారు ఈకేసునందరిక్కలను విచారింపుట కవకాశ మేర్పడు నిమిత్తము విచారణ జూన్ నెల 9 వ తేదీకి ఆపియుంచబడి యున్నది; మద్యయి జామీనుమీద కడచబడియున్నాడు.

పరమ మర్నాగ్నము. - ఆరు మాసం ఆతవాడు ముద్దాయి, తంగవేలు అనువాడు ఫిర్యాది. కడచిననందత్తరము జూలై నెలలో ఏ రిద్దరుమాళ్లలోని కొటిచ్చేరి మాలవాడగారి జూదమాడునంబంధముల నేర్పరచుకొని యుండెరి. అప్పుడప్పుడు ఈ రెండునంబంధములవారికి జగడములు జరుగుచుండుటగలదు. తుదకానెల 14 వ తేదీని గొప్పజగడ మాయెను. మద్యయియు నాతని వైపువారును, ఫిర్యాదిమీద కడి కత్తులు కటారుల మవయొగించుటతో ఫిర్యాదికి బలీయ గాయములు గలిగించిరి. అప్పుడు వారిలో నెదుగు రెడెన్లు కాడిరి. వారి ప్రస్తుతపు మద్యయియుగ ఆరుమాసము పరాయె యుండెను. తుదకు వాడు కడచిన నెలలో ఆడేవోటు మరయొకనిని ఇట్టికల కత్తితో పొడిగిననందత్తరమున ఆరెస్టు కాబడెను. వాడు ఈ రెండవమనిషిని కత్తితోపొడిచినవెంటనే తన గదిలో గాగి తలుపు విరియకొని తనకు తానే కత్తితో పొడుచు కొనెను. మంచిగాయము తగిలెను. వానికి ఆసుపత్రిలో వైద్యము చేసి, గాయములు మానిన పిమ్మట మేజిస్ట్రేటువిచారణ జరిగెను. అప్పు నొకనిని కత్తితోపొడుచుటయేగాక తాను ఆత్మహత్య చేసికొన ప్రయత్నించెనను నేరమునకుగూడదావా తేబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు వానికి నేరముల వైశిష్యవిధించిరి. వాడు జైలులలో నుండగనే వాడు తంగవేలును కత్తితోపొడిచి గాయము కలి గించిన నేరమునకై దావా తేబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు మగ్గ యికి ఒక్కడనందత్తరము కఠినశిక్ష విధించి, పిమ్మట ఒక సంవత్సర కాలముజుర వాడు తన నివాసమును పోలీసు వారి కెట్టిగించుచుండవలయునని యుత్తర వొసగిరి.

ఆర్యవైశ్య ఎనిమిదవ కృత్యరెన్

చర్చించబడు అంశములు
తేది 27-28-29-మే నెల 19.5.
చిత్తు తీర్మానములు.

1. ప్రకృతియు మనప్రభుత్వమునాకిరి జన్మరీతకేమ వారికిని జరుగుచుండు ఘోరయధృతమందు ఘనతచేరిన సార్వ భౌముడగు శ్రీపదకవార్తి చక్రవర్తి గారికి జన్మ పదముకలగు నటుల భగవదనుగ్రహమునకై శుభయందునమా వేళ మేన ఆర్య వైశ్యులందరు తమమనోగతమును తండ్రివాత్సలమున శ్రీ చక్రవర్తి గారికి వినియత్రావ్యముగా విన్నవించుకొనుట.

2. మన దేశాభ్యుదయమునకును విశ్వభ్యుదయమున కును తన యావజీవమును దానపోసిని కీర్తి శేఖరం గోపాల కృష్ణ ఘోష్టేగారి మరణమునకు ఈసామాజికలందరును మిగుల చింతింపట.

3. ఈ పక్షముఖండపు ప్రెసిడెంటు గారుండి యిట్టి కల పరమపదవిజెందిన ముగ్గురి గోష్టే ప్రెసిడెంటు మరణము నకు చింతింపట. ఎ. అతనిసతి అతని పేరు శాశ్వతంబుగ నిలుచుటకు వైశ్యవిద్యార్థి భోజనశాల యేర్పాటు చేయుటకు 28,000 రూపాయలు తీసియుంచుచుండు నంతవరకు. బి. వైశ్య బాలరకు 12 సంవత్సరములలోపల నే ఉపనయన మనో తీర్చుమును తప్పక జరుపవలయుననియు ఉపనయనముతో కూడిన వివాహములను నిరుత్సాహ పరుపవలయుననియు నిర్ధరించుట. సి. మనయిండ్లయందు జరుగు హాదేశకర్మలను నవోక్తమాన్య ముల ఇప్పటికంటె నెక్కువగా ఆభివృద్ధి పఱచుకొనున ప్రోత్సాహపఱచుటకు అధికారావలగుట. ఈ విషయమె అసంతపురం జిల్లాలోని మన హిందూపురవాస్తవ్యులచే నిర్వహింపబడిన ఈ కార్యము స్థాపనీయమైయున్నది. మన వైశ్య మండలివారందరును కృతజ్ఞులమై యుండవలయును. డి. వైశ్యవిద్యార్థులకు గీర్వాణభాషాభ్యాసమునందు ఆభివృద్ధి గించుటకు వసతిగల విద్యార్థి ఆలయముల నేర్పఱచి తదభివృద్ధికై ప్రోత్సాహపఱచుట.

4. బీదవైశ్యబాలర విద్యార్థివృద్ధికి మనము చేయు వ్యాపారమునందలి లాభములనుండి యేమి చంచాలమాన్యుల నేమి గొప్పగొప్ప విరాళములవలననేమి గర్వాధాన నాను కరణ ఉపనయన వివాహాది శుభకార్యములయందు జరుగు దానధర్మకార్యములలో ఈధర్మ కార్యమునకు నిర్విభమైన వర్తనలను విధించుటవలననేమి మూలధనమున నేకరించి అట్టి బాలరకు ధర్మార్థముగ విద్య నేర్పించుటకు ఉప రోగపఱుప వలయుననుట.

5. వ్యాపారాభివృద్ధికి దేశాభివృద్ధికిని వైశ్యోత్సాహ ములకును మూలమగు ఆర్యదేశీయుల వ్యాపారమర్మములను మనబాలరకు నేర్పుటకు కర్మకాలము, యంత్రకాలము మొదలగు ఆలయములను స్థాపించుటవలన దేశమును ధనవంతులగా చేయుట.

6. పరదేశముల కేగి వున్నతవిద్య నభ్యసించుటకువైశ్య బాలరకు ప్రోత్సాహపఱచుట. యుగ్గాంకునకువైశ్య 8 సంవత్సరములకన్నపడి సివిల్ యంజనీనరీతికూ. బి. నూర్యకారా యణవైట్టి మొదటితరగతిలో బహుమానముతో కడతేరినందుకు సంతోషించుట.

7. వైశ్యవాలికల విద్యాభ్యాసమునకై సామాన్యులలో పాకకాస్త్రము, నీతికర్తవ్యము, పాతీతత్వము, చిత్రలేఖనము, సంగీతకాస్త్రము మొదలగు గృహనీతులయందు భావాభివృద్ధిని కలిగించవలయుననుట.

8. ఏ. 16 సం॥కు లోంబడిన బాలర వివాహములను 10 సం॥కు ముగియని బాలికావివాహములను చేయరాదనుట.

9. వృద్ధ పురుషునివాహమును నిరుత్సాహపఱువలయుననుట. సి. బాలరకు ఆవిశముగ వివాహకట్టుముల కొనగగూడదను. టి. వివాహాదికాలములందు ఆనానీత్యమును అధికమగు భిక్షులను తగ్గించి మిక్కిలుగా వ్యయముచేయుటకు మనముట డి. కన్యాకుల్యమున బాలికావిశ్రయవ్యాపారమును ప్రోత్సాహ పఱుప కూడదనుట.

9. వివాహాది శుభకార్యములయందును, వైశ్యులకు నియోగించు పద్ధతుల శిక్షణకాలమున తీసివేయుటచే నంధు దురాచారసంస్కరణమును కొనవలయుననుట.

(న.శేషము)

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Mr. Asquith's Announcement.
THE GOVERNMENT OF THE COUNTRY.
Reconstruction on a Broader Basis.

LONDON, May 19.

In the House of Commons this evening Mr. Asquith announced that steps were in contemplation involving the reconstruction of Government on a broader personal and political basis.

Three Things Clear.

Mr. Asquith added that nothing had yet been definitely arranged, but in order to avoid any apprehension, he wished to make three things clear.

Firstly, that any change would not affect the positions of the Premier or Sir Edward Grey.

Secondly, that there had been no changes of any kind in the policy of the country regarding the continued prosecution of the war (loud and prolonged cheers) with all possible energy and by every available resource.

Thirdly, he said, to all parties alike, that any reconstruction would be for the purposes of the war only, and would indicate nothing in the nature of surrender or compromise any party's political ideals.

Mr. Bonar Law.

Mr. Bonar Law said:—The sole idea of any steps is the best method of finishing the war successfully. We leave out of our minds also all other considerations, political or otherwise. It is obvious that our political questions can be settled after the war."

Representation of Labour Party.

Reuter learns that, at a meeting of the Labour Members at the House of Commons, it was decided to accept Mr. Asquith's invitation that the party should be represented on the National Government. It is understood that Mr. Henderson will join the Cabinet and that Mr. Brace and another will receive minor posts.

Adjournment of House.

The House of Commons has adjourned to 3rd June.

An Important Conference.
Of Leaders of Parties.

LONDON, May 20.

An important conference of Cabinet Ministers and Opposition Leaders was held to-day.

Enthusiastic Meeting at Guild Hall.

Thanking the Dominions, India and the Protectorates.

LONDON, May 20.

There were enthusiastic scenes at an Imperial patriotic meeting at the Guild Hall to-day to thank the Dominions, India and the Protectorates for their unparalleled services in the war. A very distinguished gathering was present, including Cabinet Ministers, High Commissioners and representatives of the Colonies and India. The Lord Mayor presided.

Mr. Asquith's Tribute to Overseas Dominions.

Mr. Asquith paid an eloquent tribute to the sons and daughters of the overseas Dominions whose record was so magnificent that any Empire might take the highest pride therein. (Cheers.) Their generosity, devotion and willingness to endure hardship and face death was due to no consideration of self-interest. We were now gathering, in the hour of trial, the fruits of a far-sighted Imperial policy. (Cheers.) There was no part of the Empire which would not suffer annihilation rather than become subject to other sovereignty. (Great cheering.)

Mr. Bonar Law's Eulogy.

Mr. Bonar Law also delivered a glowing eulogy of the work of the Dominions.

Voluntary Principle in Army and Navy.

Its Abandonment Suggested.

LONDON, May 18.

In the Commons, on the motion for adjournment, a number of Ministerialists urged the abandonment of the voluntary principle in the Army and Navy.

Mr. Tennant's Reply.

Mr. Tennant, in reply, asked the House to remember what such a change would mean, but he did not deny that there might arrive a time when such a policy would be desirable.

Trading With Enemy In China.
Question of Total Stoppage.

LONDON, May 19.

Sir Edward Grey, replying to Sir William Bull, said that Government was considering the question of the total stoppage of trading with the enemy in China. Action would be taken as soon as we were assured that similar action would be taken by Japan.

Lord Kitchener's Statement In the Lords
Value and Bravery of Indians in Routing Turks.

LONDON, May 18.

In the House of Lords Lord Kitchener said that Indians had shown their value and bravery in routing the Turks in Mesopotamia.

TELEGRAMS.

Progress in Dardanelles.

Progress in the Dardanelles was necessarily slow, it was a most difficult country, but the Turks, who were constantly reinforced, were being gradually driven back from positions of great strength.

Age Limit Raised.

LONDON, May 20.

The age limit of Lord Kitchener's army has been raised to forty.

Operations round La Basse.
Great Gallantry Displayed.

ALLAHABAD, May 20.

A "Pioneer" Special Cable from London:—In the operations round La Basse regimental work was of the highest character. Several Aldershot Battalions greatly distinguished themselves as well as Indian Units. Successful charges made were marked by much individual gallantry. There will be many mentions in Despatches. Sir Douglas Haig again did well.

Suspension of Racing.

LONDON, May 20.

Government has requested the Jockey Club to suspend all races after the present week, except Newmarket.

Germans Refusal to Exchange
Incapacitated Prisoners.

LONDON, May 20.

Correspondence is issued between the Foreign Office and Sir Henry Howard. It concludes with a telegram from Sir Edward Grey, dated May 3rd, regretting to learn that Germany had broken faith with the Vatican in refusing to carry out the agreement to release incapacitated civilian prisoners, to which Germany had assented on February 26th.

King Inspects Naval Yards.

LONDON, May 20.

The King inspected Tyneside yards yesterday.

A Steamer Torpedoed.

LONDON, May 20.

The steamer "Dumfries" has been torpedoed in the Irish Sea. Two were drowned.

The Blockade.

A British Steamer Sunk.

LONDON, May 19.

A German submarine has torpedoed the British steamer "Drumree" off Cornwall. She was little injured and was taken in tow by a Norwegian steamer. The submarine returned and sank the "Drumree," the Norwegian steamer escaping.

Crew Saved by Norwegian Steamer.

The latter, however, returned and saved the British crew.

The Submarine Campaign.

The above is significant in view of the announcement in New York from German authoritative sources to the effect that the submarine campaign had been suspended until Germany replies to President Wilson.

Two Trawlers Sunk.

LONDON, May 20.

A Submarine has sunk the trawlers "Lucerne" and "Chrysolite" in the North Sea.

FRANCE.

A Demand of 38,20,756 Francs for Taking
over the "Dacia."

LONDON, May 20.

PARIS.—A law has been promulgated opening credit for payment for the cargo of the "Dacia." American owners demand 38,20,756 Francs but payment will be made on the basis of the market value in Rotterdam.

A Paris Communique.

LONDON, May 20.

PARIS.—The evening communique says:—The weather is still bad. Fog is very dense, and no action has anywhere been attempted. A German night attack at Bois le Pretre was immediately checked.

Bad Weather Continues.
Nothing to Report.

LONDON, May 19.

PARIS.—A communique says that bad weather continues, and there is nothing to report except some artillery firing. Two German attacks eastward of the Yser were defeated by our fire.

RUSSIA.

A Russian Bulletin.

German Bombardment of Przemyśl.

LONDON, May 20.

PETROGRAD.—It is officially stated that the battle on left and upper Vistula and the whole of the Galician front attained terrific intensity on Monday.

Strong enemy force in the Opatow region were hard pressed and fled behind Iwaniska, vigorously pursued.

The enemy in the Jaroslav and Lezikhov region succeeded in establishing himself on the right bank of the San. We hold both sides of the river south of Jaroslav.

TELEGRAMS.

The bombardment of Przemyśl continues. We repelled violent attacks between the Przemyśl marshes and the Dnieper, where the enemy is striving for success at all costs. We dislodged the Germans from the trenches they captured on Sunday.

The enemy in the region of Delatyn and Kolomea is exhausted, and we are constantly advancing here, capturing prisoners and booty.

ITALY.

Parliament Members Volunteer for Service.

LONDON, May 20.

It is understood in Rome that a number of Deputies will volunteer for service with the colours.

SOUTH AFRICA.

A Railway Magnate Killed.
In a Railway Accident.

LONDON, May 20.

Colonel Sir George Farrar, the Rand Magnate, has been killed in a railway accident at the front in German South West Africa while serving on general Botha's staff.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 21.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

Rain and Mist Preventing Operations.

19th May:—The French have consolidated the positions won back from the Germans on the eastern bank of the Yser canal and repelled counter-attacks. Rain which fell heavily on Monday night and thick mist rendered all operations impossible on Tuesday along the whole front.

Przemysl Forts Attacked.

A Russian Official report says the enemy is bombarding the western forts of Przemyśl with intense artillery fire and in the north near Jaroslav they are despite countless losses and very severe artillery fire trying to establish themselves on the right bank of the river San while between Przemyśl and the great marshes of the Dnieper at a cost of enormous sacrifices they have reached the Russian wire entanglements and captured the trenches of two battalions. The losses of the enemy in general are estimated in tens of thousands.

In the Baltic provinces the Russians continue to press the Germans closely.

Use of Poisonous Gases Necessary.

Lord Kitchener in the House of Lords said that as the Germans had employed poisonous gases in defiance of recognised rules of war and of their pledged word both our Government and the French Government felt that our troops must be adequately protected by the employment of similar methods so as to remove the enormous and unjustifiable disadvantage which must exist for them if we take no steps to meet on our ground the enemy responsible for this pernicious practice. Lord Kitchener said there had been delay in producing ammunition which we had foreseen would be required but this was due to the unprecedented calls made on the resources of the manufacturers. Strenuous efforts are now being made and very considerable improvement in output has resulted and in the very near future we shall be in a very satisfactory position as regards the supply of high explosive shells. Referring to the Eastern front he said the Russians' retirement in West Galicia led to a Russian withdrawal from parts of the Carpathians and that the Russians now hold the strong line from the Eastern Carpathians to Przemyśl which place forms the pivot of the line and then along the San to Vistula.

Landing in the Gallipoli.

The landing in the Gallipoli Peninsula, he said, was a masterpiece of organisation, ingenuity, and courage. The progress of our troops is necessarily slow owing to the difficult country but the Turks are gradually being forced to retire and the news from the front is thoroughly satisfactory. In Mesopotamia our Indian soldiers have shown their value and bravery by utterly routing the Turkish forces and the whole country is gradually being cleared of all hostile forces. Finally Lord Kitchener called for 3,00,000 more recruits for the new armies.

An Official Report.

An official report from the Dardanelles states:—Every day sees some improvement in the Anglo-French position. The enemy is reported as having lost very heavily on the 12th May. General Cox's Brigade repulsed with heavy losses an attack made on their position. On the following day a double company of Gurkhas advanced over half a mile and the ground thus won was consolidated during the night despite very strong counter-attacks. Further progress was made by the Lancashire Territorials on the 16th and 17th. Artillery successes are also reported on the 17th.

TELEGRAMS.

ఈశ్వరీ కృత్ ఈ నెల 7 వ తేదీన ఈపత్రికలో ఒక ఆంధ్రుడు వ్రాసిన జాబితా. తాను నెల్లూరుమండలవానిగ నడించెను. కాని జాబులుయొక్క ధోరణిని బట్టి ఆ ఆంధ్రుడు మాగుంటూరు పురవాసియని తెల్లనుగుచున్నది. నెల్లూరులో గ్రామ్య భాష వాడులంత గ్రామీణులు అననవరముగ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిని కొండవం బాగడిరి. "అబ్బా! కొండ వెంకటప్పయ్యగారంటే యేమో అనుకొన్నాము." అనియున్నది. తదితర ఉపన్యాసములకంటె వీరే విషయములో విధులలో నొక్క చెప్పలేదు. వెలగపూడి మహారావుగారు పూసగుచ్చినటుల ఖంగునఁ జెప్పట, ముట్నూరు కృష్ణారావుగారి మాధుశ్యతైలి, దేశరాజు హనుమంతరావుగారి విషయ విమర్శము, వల్లూరినూర్యనారాయణ రావుగారి హాస్యప్రసంగము, ఇవన్నియువిడిచిపెట్టి, మామూలుగమాగుంటూరునందీ మిత్రకలలో వెంకటప్పయ్యగారి ప్రోత్సహితము చేసినట్లు "అబ్బా" అని వ్రాయుట వింత ఆంధ్రభాష, ఆంధ్రరాష్ట్రము, ఆంధ్రమత, మున్నగు సమాసాదులలో నిమిషమునకొక ఆంధ్రపదమును ప్రయోగించుట వెంకటప్పయ్యగారి ఉపన్యాస విశేషములున్న నొక్క చెప్పలేదని కొండనుత్రవిషయములకనుపట్టగూడదు. ఇతర ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయమును గురించి "అందరికిని ఆశేకంపుట్టినదట! కేకలు వేశారట! చంకలు కొట్టారట" ఇత్యదులన్నియు దెద్దనునువ్వుల గుఱించియేనా! ఎవరు నమ్ముదురా! ఆసభలలో నేనుంటిని. మొదటిదినము సభకు ఆరంభిలు ఆమంచన కృష్ణారావుగారు సభాధ్యక్షులుగనుండి రాష్ట్రమునకుఁ బ్రతికూలుముగ ఖంగునఁ జెప్పిరి. చెంగయ్యగారు మున్నగువారు కూడఁ బ్రతికూలాభిప్రాయముల మఱియొకసారి ముచ్చటించెదమని సభాధ్యక్షునిద్వారా నూదించిరి. ముందు జలుగబోవు మహాసభల క్యా నిర్వహణమునందు ముగియించుటచేఁ బునఃప్రముఖులుగాని, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులుగాని, నాయకులనందరిన వారుగాని మరునాటి సభలకు రాజాలరైరి. ఆజాబు గొనెనుటుల "రెడ్డి ప్రముఖులు, పురజనులు విద్యార్థులు" మున్నగువారనేకమంది యుండిన నుందురు. గాక, వీరందఱు ఆశేకమును బొందిన బొందుదురుగాక, ఇంతమాత్రమున జయించుచుండు శయింబయా! "ఆనరదిల్లు, నాయకులు, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు మున్నగువారేనా అభిప్రాయమిచ్చువా? తదితర ప్రజాభావశక్యము బట్టికొదా? యని యనియెదరు కాబోలు. అటులైన ఈ వెంకటప్పయ్యగారు, ఈ సూర్యనారాయణరావుగారు ఇంకా పనిమంది చెప్పమాటలు మాత్రము ఆమోదార్థము లెట్లగున? అన్నిమండలములలో బ్రజాభావశక్యమంతయుఁ దీరిక పూనునట్లుకు ఈ ఆందోళనమును లెక్కచేయక పోవలసివచ్చును. "రాష్ట్రీయ సభలో లెలుగులోగూడ ఉపన్యాసాలు జరగవలె అన్నారు" అని సభవారసులు వ్రాయఁబడినది. ఈ మాట యెవరు అనలేదు. ఉపన్యాసించిన మా కృష్ణగుంటూరు వాచే అట్లనుడని బోధించిరి. కనుక ఓ ఆంధ్రులారా! కార్యసాధనము కొఱకు వున్నవి రెండు తేనివి రెండువేసి, పత్రికలకుఁగొట్టిన పాప, మా అమానుకపు పత్రికాధిపతులైమి చేయుదురు? సత్యాసత్యములభారము లేఖకులమీద నుంచి, దైవమును నమ్మి, పత్రికల నడుపుదురు. ఇహపరములందుఁ బ్రతిత్తురమునకు ఉత్తరవాదులము మనము! మనమే!!

మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు, గుంటూరు

గంజాము పథము మండల సభ

విద్యావిషయము.

మన జిల్లాలో విద్యావ్యాప్తము చాల తక్కువగా నున్నది. ఈజిల్లాలో జనసంఖ్య 2221292 మందిగలరు. వీరిలో చదువుకొనవారు 1,05,520. వీరిలో ఇంగ్లీషు చదువుకొన్నవారు 6488 గురు మాత్రమేగలరు. 120 కి 95 గురు చదువు రానివారుగానున్నారు. 57866 పాఠశాలలు మాత్రమున్నవి వీరిలో 50088 పాఠశాలలలో నాల్గవస్థాండముగల మాత్రమే చదువుచేయుచున్నది. చదువదగినవారు గలవారు 801, 588 గురుగలరు. వీరిలో 57,866 గురు మాత్రముపాఠశాలలకు కలుగుచున్నారు. 248672 గురు చదువుకొనుటలేదు. 3 లక్షల మందిలో 2½ లక్షలమంది చదువుకొనుటలేదు. నయముననైన భయముననైన వీరు చదువుకొనునట్లు చేయవలెను. తలిదండ్రులు విద్యాలభము లెరుగజేయుటయో వీరలగుటయో పాఠశాలలందుబాటులో లేకుండుటయో ఇంజనీరు కారణములగుననుండర. పాఠశాలల సంఖ్య చరిత్రము. మన జిల్లాలో 8861 పాఠశాలలున్నవి. వీరిలో 2 కళాశాలలు 25 ఉన్నత పాఠశాలలు, 1828 ప్రారంభపాఠశాలలు (బాలికల బాలికలకు కలసి) 5 భద్రాచలభద్రాచలపాఠశాలలు. ఇవి చాలాసా? 9 పట్టణములను 6201 గ్రామములను మనజిల్లాలోనున్నవి. మూడు గ్రామముల కొక పాఠశాలయైననులేదు. మరియొక విధముగ చూచిన 1000-2000 జనాభాగల 50 గ్రామములలో పాఠశాలలేవు 500-1000 జనసంఖ్యగల 179 గ్రామములలోను 200-500 గల 936 గ్రామములలోను 200 కు లోగా గల 2888 గ్రామములలోను 200 కు పైగా గల 8 గ్రామములలోను పాఠశాలలేవు. 6201 గ్రామములలోను 4598 గ్రామములలో 500 కు తక్కువ జనసంఖ్యగలవి. ఆగ్రామములలోని జనమొత్తము 893279 జిల్లా జనసంఖ్యలో 1/8 కన్న హెచ్చు. 500 మంది గల గ్రామములలోగూడ పాఠశాలలే లేని గ్రామములు 242 గలవు కాన తక్కిన విషయములయందువలెనే విద్యావిషయమున గూడ పాలితపాలకులు సహకారములు పనిచేయుట యవసరము.

మనజిల్లాలో చాలాభాగము జమీందారీజను ఈనామముల నయియున్నవి. ఏజన్సీగాక మిగతా 4145 గ్రామములలోను 1010 మాత్రమే గవర్నమెంటుగ్రామములు తక్కిన 8000 గ్రామములను జమీందారి ప్రాంతములలో గ్రామములు అయియున్నవి. వీరిలో జమీందారిలేకక. జమీందారులువిద్యాభిమానులుగానున్నారు. వీరుతమతమ జమీనలో ప్రారంభవిద్యాభిద్య నొనరించుటమొకమతధర్మమని భావింపవలసియున్నది. ఈజమీందారులలో నొకరు ముందుజేసిన తక్కినవారందరనుగూడ పూనుకొందురు. విద్యాదానము మహాదానము జమీందారులగుహింప వుండునగాక! వారు చేయువ్యయములలో దుర్యయము లనేకము లుండును. వానిని తగ్గించి మిగిల్చిన సొమ్మును విద్యావినియోగము చేయుట స మం జ స ము. మనజిల్లాలో విశేషము వరుంబడిగల మతములు దేవస్థానములు ననేకములున్నవి. వీరికి కొన్నిలక్షలదాయము వచ్చుచున్నది. ఈసొమ్ములయందు దుర్యయమగుచున్నది ప్రజలు వెదకినదలవి కున్నారు. 1868 వ సంవత్సరపు కాసము నిష్పయోజనమై అమలులోనున్నది. దానిని సంస్కరింపవలెను! ఆధముము వారి వారి ఆదాయములలో 1 వ సంవత్సరమున నాధిపతులగు మహంతులు విద్యావిషయమున వినియోగించునట్లు కాసము చేయబడవలెను. మహాధిపతులగు వారిట్లు చేసినచో వారు వెనుక చేసిన పాపములన్నియును పరిహరమగును.

పాఠశుభ్యము వైద్యసహాయము.

ఈజిల్లాలోనున్న 22,21,292 మందిలోను 1,19,328 గురు గ్రామములలోనున్నారు. పట్టణములలో నున్నవారుగూడ చాలమంది గ్రామవాసులపద్ధతులనే ఆలంబించుచున్నారు. బరంపురమునకూడ కొన్ని పేటలు గ్రామములకలెనే యున్నవి.

1910 లో ఈజిల్లాలో జనములు 57,889 మరణములు 89,597. అందులో ఆగస్టు మొదలు డిసెంబరు వరకును మరణములు హెచ్చుగనున్నవి. అందులో 4 ఏండ్లలోపు పిల్లలలో మరణములధికముగ నున్నవి. 1/8 గానున్నవి. గ్రామములలో పుట్టి 5 గురు శిశువులకొక శిశువుగలరున మరణించుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. జ్వరములు మగ్గపుజ్వరములే మరణములకు ముఖ్య కారణములుగా నున్నవి. కాన వీనినివారింపవలెను. 1911 లో వైద్యకాలలోనే యుండి మందు పుచ్చుకొనినవారను, ఏ పూటకాపూట వచ్చి పుచ్చుకొనినవారను కలసి 808,417 గురుండి. రు 58246 లు వ్యయమైనది. 84545 లు లోకలు సంకువారురు రు 14,888 లు మ్యూనిసిపలువారును దొరికినారు వారు రు 6780 లును ఇచ్చిరి. ఏజన్సీయను 3 మ్యూనిసిపాలిటీలు గాక 15 స్థలములందు మాత్రమే నివాససౌకర్యములే లేని వైద్యకాలలున్నవి. ఇది చాలవు. కాన వీనిసంఖ్యను హెచ్చింప వలసియున్నది.

పాఠశుభ్యము.

పాఠశుభ్యమునుగూర్చి మ్యూనిసిపాలిటీగల పట్టణములలో కొంతవరకైనను శ్రద్ధ పుచ్చుకొనబడుచున్నదిగాని పట్టణములలో చాల నవ్యాముగా నున్నది. మనము నివసించు గృహము-గృహపరిసరము-తినబండి-త్రాగునీరు-పీల్చుకాల్చి-చేయుచేపాపరిశ్రమ-మనశ్చరీర పరిశుభ్రత-పుచ్చుకొనుమందులు మున్నగువిషయ మన యాలోచ్యతలకు మూలకములుగాన నాలోచ్యమును బడయవలెనని వీనివన్నిటిని గమనింపవలెను. గృహ నిర్మాణమునుగూర్చి ప్రాధికరణ గడ్డను గా యవ్యసించియున్నారు. అటులనే గ్రామనిర్మాణమునుగూర్చిగూడ ఆలోచింపవలసియున్నది. గ్రామములలో ఇంటిపైలెల్లగా నిండుకట్టుట గదులుచాలచిన్నవిగానుండుట గాలిచొరుటకపీలులేకుండుట పశువులుమనుష్యులు కలసివసిండుట సమీపముగతెలుట నిద్రించుట ఇంటిమట్టు కత్తలమునుచుకొనుట మున్నగు చెపు నలవాటులను తొలగింపవలెను.

గ్రామములలో కొలాయిపద్ధతి కురుదు. చెరువులలో పశువులను కడిగెదరు. మనవ్యులు స్నానముచే సెదరుగాన నీట్లు త్రాగదగినవి గావు. గాన నూతులు శ్రద్ధించవలసి యున్నది. తద్విధమున నాలోచ్యకరమగు మంచినీటిసదుపాయమును కలగజేయవలయును. శరీరములను వస్త్రములను శుభ్రముగ నుంచుకొనుట, లోగములకు తగినమందులను పుచ్చుకొనుట మున్నగు వివిధ సభ్యసంపదేయవలెను. దీనికిగూడ ధనలోపమే కంబళమున్నది గాన నీవిషయమునగూడ జమీందారులు పూనుకొనవలయును. మన మెప్పుచేసినను ప్రజలుగూడ తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనవచ్చుచో నిష్పయోజనము. మనము నూతులకు శ్రద్ధించినను వారా నూతులగాని నీటిని త్రాగక పశువులను కడిగిన చెరువులలోని నీటినే త్రాగివో మన ప్రయత్నములకనేమి ప్రయోజనము? కలుగునో? పట్టణములలోగూడ కొలాయి నీటిని త్రాగిన పాపముని చెరువు లోని నీటినే త్రాగు శుభ్ర భాండములు కొందరు కలరిని విడుచుదురు. ప్రత్యక్షమైన మందులను గుమ్మరులలోనికి కొనిపోయినను పుచ్చుకొనక భేషజాల పనికిరాని మందులనే ప్రజలు తిన చున్నచో నేమి ప్రయోజనముండును? చిన్న పిల్లల జబ్బులు మగ్గపుజ్వరములు మున్నగువి మనప్రవర్తనల కలననే కలుగుచుండునని గ్రహించి వానిని సవరించుకొనక అమృతవారలకు అమృతవారలకు చేటులు ముడుపులు చెల్లించుచున్న నేమి ప్రయోజన ముండగలదు? కాన ప్రజల యందట్టి మూఢవిశ్వాసములను తొలగించు విద్యాధికుల మొదటి పర్యయమున్నది. విద్యాధికులు గూడ పట్టి మూఢవిశ్వాసములకు పాటుగాక శాస్త్రజ్ఞానమున సత్యములను గ్రహించి ప్రజలకా సత్యములను బోధించి వారా ప్రకారము నడుచుకొననట్లు చేయవలయును.

వ్యవసాయము సహకారము.

ఈ జిల్లాలో గూడ వ్యవసాయమే ముఖ్యమగు వృత్తి. 1911 వ జరిగిన జనాభా ప్రకారము 15,70,708 మంది అనగా మూడు 2/3 మంది వ్యవసాయముగా నున్నారు. ఈ జిల్లాలో వ్యవసాయము చాల నీచస్థితియందున్నదని ఎప్పువారి నోటను వినుచుండును. నాగళ్లు వేదకాలమునందు వాడబడినట్టి నేటికిని వాడబడుచున్నది. మిక్కిలి గూడ సరిలేదు. పశువులు దుప్పలములు. యెరువులలో పుష్టి గణములేదు. విత్తనముల ఎక్కువ సరిలేదు. కలుపుతీరుట మూడున్నది సరిగ జరుగుటలేదు. కొంతలు కుప్ప నూర్చుకుటకాక ప్రాచీన పద్ధతులనే జరుపబడుచున్నవి. నీటిసదుపాయములు తక్కువ. బావినిల్లలో నాగవ్యయ చేయుటయేలేదు. గంజాముజిల్లా రైతులనీటి బాగుగలేదు. దీనికికే కారణములు కలవు. కొరతనువారికి శిస్తు, జమీందారునకు పన్ను, ఋణదాతకు రెట్టిక రెట్టి వడ్డీ, ఇవి యన్నియు పోన మిగిలిన సొమ్ముతో కుటుంబవివరము వెండిండ్లు సారెలు మొత్తుల చెల్లుబడులు మత సాంఘిక సంబంధములను గూర్చి

వీనివన్నిటినిగూడ నాగడు చేయవలసియున్నది. మిగిలినదెట్లు వీరివన్నిటిని చాలనేచాలదు. ఆకారణమున నతడు ఆపద్యం పుట్టవలె కనబడు అప్పులనాని పిడికిట బంతులను వీలులేకుండ నిరుతుకొనను. చివరకు ఋణదాతకే సాటిగా స్వయమున గోలపోవును. చేయల రైతుజీవనము చేయవచ్చు మొదలు కాటికే గువరకునుగూడ నొకశతవహనోత్సవము వంటిదిగా నున్నను దానిలకు బాగుచేసికొనుట కించు కంటియైన ప్రయత్నింపక నాగడి యిటుల నున్నదని యనుకొని యుదాసీనత వహించును.

ఈరైతులను వ్యవసాయమున బాగుచేయుట కన్నియో సాధనములు ప్రయత్నింపబడినవి. ఇనుపనాగళ్లు మంచినీరు పుల ను విద్యే కలుల నుండి రప్పించినవానివలన కలిగించుట నీర స పు కె డ్లు మంచి యా పుల మిద దాటకుండు నట్లు వాని నీరుండ ల లో కలపకుండుట, మేత యముల నేర్పుదుట, కసపు సస్యమును సాగు చేయుట ర సాయకములగు ఎరువుల సహయోగించుట వన్న పయ్యులను సాగుచేయుట విత్తనములు మగ్గపుచున్నచేయకుండుట సాగుబడి నూతులను శ్రద్ధించుట నీటినియంత్ర సహాయమున నూతులలోనుండినీడించుట పశు ప్రదర్శనములు మాదిరిసేట మున్నగునవి నేర్పరుట పంటభిక్షుధిశోగించియసాధనముల నేర్పరుట ఈపనుల నన్నిటిని రయియును నెరవేర్చుటగలట్లు వారికి ధనమును తక్కువ వడ్డీలకు బదులిచ్చుట మున్నగు సాధనము లెన్నియోగలవుగాని రైతులు ముదలు వీరిలాభములను గ్రహించి వీరి సమసరియ వారు కావలెను శీవో ప్రయోజనమేమియునులేదు. స్వయంకృషి సహకారము లయనవియే ముఖ్యములని వారు గ్రహింపవలయును. వాకిట్టి భావమందుండుప జేయవలయును. దీనినిజేయవలసినవారెవరు? విద్యాధికులగు భూస్వాములు జమీందారులు మాజుకువారులు మున్నగువారే వీనిని చేయదగినవారు. దొరతనమువారు గొప్పభూస్వాములుగా నున్నారు. ఏమిని భూమి కిస్తునన వారికిరచ్చురామ్మ పెద్దజమీందారునిలైన నీజిల్లాలో రచ్చుటలేదుగాన వారుమార్గదర్శులు గావలెను. జమీందారులు మున్నగువారు వారిమార్గ ననుసరింపవలెను. దీనికి దొరతనము వారికి కాపనాధికారము కలదుగాన వారు సహకారాభివృద్ధి కరమగు కాసమును చేయవచ్చును. జమీందారులకట్టి అసకాశములేదు. మజిల్లాలో సహకారోద్యమ మేమియును ప్రబలుచుండుట లేదు. బరంపురములో మాత్రమేకొక పరపతి బ్యాంకియున్నది. మరి మెచ్చట నేమియునులేదు. గ్రామపరపతిసంఘముల నేర్పరుపవలసియున్నది. చెన్నపుర వ్యవసాయ శాఖనా నీవిషయమున ప్రయత్నించెదరని కమ్ముచున్నాను.

కొన్ని సంవత్సరముల క్రిత మొకజిల్లా వ్యవసాయ సంఘ మేర్పడి కొంతసేప చేసినది. ఇటీవల దానిసంగతి ఏమియును తెలియవచ్చుటలేదు. ఇట్టిసంఘములు గ్రామములలో నేర్పరుపబడవలయును. ఆ గామ సంఘములకు జిల్లా సంఘమును సలహా నిచ్చు చుండవలెను.

సాంక స్యపరిపాలనము.

ఆగ్రెయిటు లాలసింప బడుటలు: ఎవరూరను బాధకలులను ఆగ్రెయిటు విధము లొనర్చుచు నెత్తుకు మనసు విడిచిపోవును. దొరతనమువారు సాక కృషియందు నూర్చు శ్రీకృష్ణమును ప్రకటిచి యొకవారము కలెనై కాపు ను ప్రజలు కేవలము విముఖతకు వెల్లడించుచున్నారు. ఒక న్యామధిపతి అనేక సంవత్సరముల నుండి మొక కేసును విచారిణచేయుచుండి ఎందరోసాక్షులకు కదావాచేసి, దివరకు తీర్పుచు చెప్పరులనుకొనలేనినటుల శ్రీ శ్రీకృష్ణుని కనంబకు చున్నది. అన్నిటిని గోరు జేసి పొందకుమను నితికన్న చేసి కొంతలు లభించిన దానిని పొందుచును నీతి ననబించించినచో చుంబించె గలగక.

కొత్త రీతిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినియా ఆయిర్.

ఏ శ్రీలక్ష్మి తమ కంఠములను నుండరముగా ఉంచుకొనలేని, గాలిపోవుటమానవలె నైన, బహుళా దొరకెను నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనెన కంఠములను యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నచో అది తెలియనిమాదిరి తెయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీలక్ష్మి ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానా నే మూలికలనుండి నూతన సంకోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలనురాలిపురుగులను నశింపజేయును. దాని కలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి నెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టునలెనున్నగ చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యాధులకు ఒక తరహాపద్యమున్నది. ఊరుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికొకడ కామినియాతైలము తెలిసినయెన్నుది దానిని తెలియనివాడొక్కడనులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజయిన కల్లని మెలుగు కలిగించి కరన్నునకు చువవట్టింది మెదటికి కొత్తసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపము నువారనమిక్కుముగా కలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమగుటంబట్టి మెనురనందు ఒక బంగారపతకమును, ఆలచోబాను వస్తుప్రదర్శనమందు ఒకయోగ్యతా పతకమునొసంగియున్నారు. మతియు మేముకొరకయే నేలకొలది యోగ్యతాసామ్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియాతైలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరవాస్తాంపు

వంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబట్టి తైలము ఇనాముగా పంపబడును. తెల సీసా 1-కె రూ. 1.0-0 మూడుసీసాలకు రూ. 2.10-0 ఏ. సీ. ఖర్చులు చేరు. ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ. డ్రగ్గిట్టు ఆండ్ కెమిస్ట్రీ, నెం. 153 కామా మసీదు బొంబాయి. మద్రాసునందు ప్రతి చిల్లరద్రుకాగములలో దొరకును.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మందు.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శీలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్లపోట్లు, చర్మనాతము, వాపులు, ది గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నశింపజేయు పోగలవు.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభావచీటి చూచికొనిన మోగము గలగద.

అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 102, ఫేరీరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుస్వేటి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారావరిల్లా

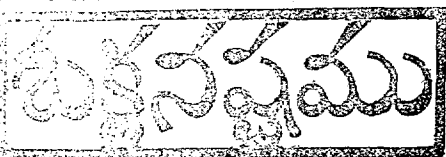
ఇది వనోపధి అమృతమునకు సారావరిల్లా మధ్య గల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పార్శ్వపునొప్పులు, చర్మనాతము, వాపులు, ది గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నశింపజేయు పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభావచీటి చూచికొనిన మోగము గలగద. అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 102, ఫేరీరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుస్వేటి వీధి, మదరాసు.

డాక్టర్ డి. డి. సావంత్, 144, ఫానాస్వాడి, నం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

గుణసమైక్యము

శుక్లనష్టము నియమింతును.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనమునకు సాటివేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 102, ఫేరీరోడ్, బొంబాయి లేక, 6, తంబుస్వేటి వీధి, మదరాసు.

టవరు అండ్ కో.,

(1-కి 0-8-0) అణాలు మాత్రమే.

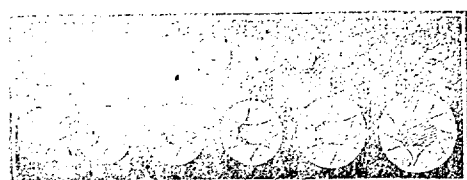
శుక్లనష్టము - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

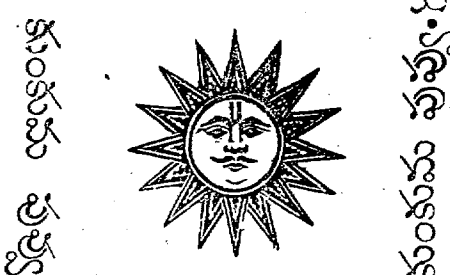
మద్రాసు పేటకు, మదరాసు శివారు.

రెండు నిలసము: "శుక్లనష్టము"

ఇది వనోపధి అమృతమునకు సారావరిల్లా మధ్య గల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పార్శ్వపునొప్పులు, చర్మనాతము, వాపులు, ది గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది. సువాసనగలిగియుండును.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమాక్రమ గమనింపుడు. కరస్పాండ్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ, 21, హమ్మంపేట్, బొంబాయి.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణశక్తియు బాగు పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనము డిపో, చెన్నపురి.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తెల్ల ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మాల్కోవ్ పట్టణముందలి "అవుడ్ సీడ్ స్టోర్స్" వారివద్ద బజారుధరల కేదారకును. మంచివిత్తనములు దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు సప్లయచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఈచిరునామా గల వారికి వ్రాసుకొనేది — SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow.

సర్వజీవన్.

భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమౌలిక. ఇది మే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనివలన కనుగొన గలయున్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివలన కనపడును. మూత్ర ద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజవంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును, జీవాములకు బలమును కాలి నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములకు మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవివంటిది. "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు పురుషులు బాలకు వృద్ధులు అందరూను సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల గృహస్థము నశించి ఘిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును. వెల డిన్న 1-కి 2-0-0 పోటీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్. నాయుడు,

(1-5-15)

కలియుగ భీమ.

బంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

ధరలేక. దేశ హితము. పోటీజేతు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆంగ్లవైద్యవిషయమందు ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనగల అభివృద్ధిపట్ల నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన వైద్యవిద్య.

ఆసు పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోటీజేగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:— రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 20 చీనాబజార్, మద్రాసు.

బేగం సాహిబ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక శుభ్రముగాను ఉండును. చర్మము యొక్క ర్విభావమైన రంగును కాలిని పోగొట్టక చేయు (సాఫ్) ఇది ఒకటి. వెల రిబ్బెలు పెట్ట 1-కి 1-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 అ.

ఆర్.వి. కండిట్ అండ్ కంపెనీ నెం 5 బంజరహిద్ మద్రాసు.

ఋతుసంబంధమును వ్యాధులలో

"యుటెరోనల్"

లేక శ్రీలయొక్క ప్రాణామిత్రమును

ఉపయోగించుడు.

దీనివలన ఋతుసమయమున సరిగ్గా మలగుటకుండుట గాని, ఎక్కువ యగుట గాని అనలే, గాకుండుట గాని కొప్పిలో శోయించుట గాని, చక్కగ నయము గును. శ్రీలకు సామాన్యముగ బలము నిచ్చుటకుగాని, గర్భాశయ సంబంధ మగు వ్యాధుల నాటంక పగుచుటకు గాని "యుటెరోనల్" ప్రాముఖ్యము కలిగించు చున్నది.

సీసా 1-కి రు. 2-4-0.

యుటెరోనల్ కెమికల్ కంపెనీ,

2 లోయరు చిత్తూరు రోడ్డు, కలకత్తా.

డబ్బు ఆదాయము చేసుకొనుటకు.

మీకు కావలసిన సామానులు మదరాసు ఎస్. సి. జనరల్ పేటర్నరోడ్డులో బీరవాలు కుర్చీలు మున్నగువనులు జేయుచున్న డి. పి. రావు అండుకంపెనీ వారివద్ద కొనండి.

మీకు అన్ని విధముల తృప్తిని గలిగించుట సత్యము. వెలస్వల్పము, గణామధికము, మిక్కిలి సుందరము, చక్కనిపని.

మీరు యితరచోట్ల పనియిచ్చుటకు ముందుగ మమ్ముల పరీక్షింపుడు. సచ్చిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగ బంపబడును.